

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
OBCHODNÁ FAKULTA

Evidenčné číslo: 102003/I/2022/36103158107301892

**ZNÍŽENIE ZÁKLADNÉHO IMANIA SPOLOČNOSTI S
RUČENÍM OBMEDZENÝM VO VYBRANÝCH ČLENSKÝCH
ŠTÁTOCH EÚ**

Diplomová práca

2022

Bc. Jakub Mackanič

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
OBCHODNÁ FAKULTA

**ZNÍŽENIE ZÁKLADNÉHO IMANIA SPOLOČNOSTI S
RUČENÍM OBMEDZENÝM VO VYBRANÝCH ČLENSKÝCH
ŠTÁTOCH EÚ**
Diplomová práca

Študijný program: Marketingový a obchodný manažment
Študijný odbor: Obchod a marketing
Školiace pracovisko: KMr OF – Katedra marketingu OF
Vedúci záverečnej práce: JUDr. Lenka Vačoková, PhD.

Abstrakt

MACKANIČ, Jakub: *Zníženie základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným vo vybraných členských štátoch EÚ*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Obchodná Fakulta; katedra marketingu. – Vedúci záverečnej práce: JUDr. Lenka Vačoková, PhD. Bratislava: OF, 2022, 64 strán.

Každá kapitálová spoločnosť sa môže dostať do štádia, kedy potrebuje pristúpiť k zníženiu základného imania. Tento proces má byť však vždy v súlade s legislatívou, nakoľko neovplyvňuje len samotnú spoločnosť, ale aj spoločníkov spoločnosti a taktiež jednotlivých veriteľov spoločnosti. Hlavným cieľom diplomovej práce je na základe vykonania ekonomicko-právnej analýzy procesu znižovania základného imania vo vybraných krajinách poukázať na dopady takéhoto znižovania základného imania na spoločníkov spoločnosti s ručením obmedzeným, ako aj veriteľov spoločnosti s ručením obmedzeným. Zároveň posúdiť možnosti vytvorenia nadnárodnej právnej normy na úrovni Európskej únie, ktorá by upravovala spoločné pravidlá pre všetky krajiny Európskej únie v súvislosti so znižovaním základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným. Na základe vykonanej komparácie je možné konštatovať, že v hodnotených krajinách je samotný proces znižovania základného imania spoločnosti podobný, pričom snahou je v čo najväčšej miere chrániť veriteľov spoločnosti.

Kľúčové slová: základné imanie, zníženie základného imania, kapitálová spoločnosť, obchodný register, veritelia spoločnosti, spoločníci spoločnosti

Abstract

MACKANIC, Jakub: *Reduction of the registered capital of a limited liability company in selected EU member states.* – University of Economics in Bratislava. Faculty of Commerce; department of marketing. – Supervisor: JUDr. Lenka Vačoková, PhD. Bratislava: FC, 2022, 64 page.

Every capital company can get to the stage where it needs to proceed to reduce the share capital. However, this process should always be in accordance with the legislation, as it affects not only the company itself, but also the company's partners and also the individual creditors of the company. The main goal of the diploma thesis is to point out the effects of such a reduction of the registered capital on the partners of the limited liability company as well as the creditors of the limited liability company on the basis of economic and legal analysis of the process of capital reduction in selected countries. At the same time, assess the possibilities of creating a supranational legal norm at the level of the European Union, which would regulate common rules for all countries of the European Union in connection with the reduction of the registered capital of a limited liability company. Based on the comparison, it can be stated that in the evaluated countries, the process of reducing the company's share capital is similar, while the effort is to protect the company's creditors as much as possible.

Keywords: share capital, reduction of share capital, capital company, business register, creditors of the company, partners of the company

Obsah

Úvod	7
1 Súčasný stav problematiky doma a v zahraničí.....	9
1.1 Spoločnosť s ručením obmedzeným	9
1.1.1 Typické (základné) znaky spoločnosti s ručením obmedzeným	10
1.1.2 Spoločenská zmluva	11
1.2 Základné imanie spoločnosti.....	13
1.3 Výška základného imania.....	15
1.4 Tvorba základného imania	16
1.4.1 Peňažný vklad.....	19
1.4.2 Nepeňažný vklad	19
1.5 Funkcie základného imania.....	21
1.5.1 Funkcia meradla zisku a strát	22
1.5.2 Garančná funkcia.....	23
1.5.3 Funkcia miery účasti spoločníka na spoločnosti	23
1.5.4 Funkcia symbolická.....	24
1.5.5 Funkcia regulačná.....	24
1.6 Zásady reálneho zachovania základného imania	25
1.7 Dôvody zníženia základného imania.....	26
1.8 Proces zníženia základného imania.....	30
2 Cieľ práce	33
3 Metodika práce a metódy skúmania	35
4 Výsledky práce	37
4.1 Zníženie základného imania v Slovenskej republike	37
4.2 Zníženie základného imania v Českej republike.....	43
4.3 Zníženie základného imania v Poľskej republike	48
4.4 Komparácia dopadov zníženia základného imania vo vybraných krajinách	50
4.5 Riešenie zníženia základného imania na úrovni Európskej únie	54
5 Diskusia.....	57
Záver	60
Zoznam použitej literatúry	62

Úvod

Každá obchodná spoločnosť je zo zákona povinná vytvárať základné imanie, pričom výšku takto vytvoreného základného imania následne zapisuje do obchodného registra. Každý spoločník sa podieľa na tvorbe základného imania, čo mu následne umožňuje podieľať sa na riadení spoločnosti. Základné imanie predstavuje určitý nástroj, ktorý napomáha k dôveryhodnosti danej obchodnej spoločnosti, a to tak voči samotným veriteľom obchodnej spoločnosti, partnerom obchodnej spoločnosti, ako aj tretím stranám. Základné imanie zároveň predstavuje nástroj, ktorým spoločnosť deklaruje, že do výšky základného imania bude schopná plniť svoje záväzky v prípade, ak sa spoločnosť dostane do určitej nepriaznivej obchodnej alebo ekonomickej situácie.

Základné imanie spoločnosti predstavuje peňažné vyjadrenie, ktoré je súhrnom všetkých tak peňažných, ako aj nepeňažných vkladov jednotlivých spoločníkov spoločnosti. Z uvedeného vyplýva, že základné imanie musí byť vždy vyjadrené v peňažných jednotkách bez ohľadu na to, aké formy vkladov spoločníci do spoločnosti vložili. Každá kapitálová obchodná spoločnosť má zo zákona povinnosť vytvoriť základné imanie spoločnosti.

Predkladaná diplomová práca s názvom Zníženie základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným vo vybraných členských štátoch EÚ má stanovený hlavný cieľ, ktorým je na základe vykonania ekonomicko-právnej analýzy procesu znižovania základného imania vo vybraných krajinách poukázať na dopady takéhoto znižovania základného imania na spoločníkov spoločnosti s ručením obmedzeným, ako aj veriteľov spoločnosti s ručením obmedzeným. Zároveň posúdiť možnosti vytvorenia nadnárodnej právnej normy na úrovni Európskej únie, ktorá by upravovala spoločné pravidlá pre všetky krajiny Európskej únie v súvislosti so znižovaním základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným.

Diplomová práca je rozdelená do piatich kapitol. Prvá kapitola sa venuje teoretickým východiskám skúmanej problematiky, ktoré popisujú súčasný stav uvedenej problematiky doma a v zahraničí s dôrazom na spoločnosť s ručením obmedzeným a jej základné imanie, a to hlavne jeho výšku, tvorbu a funkcie, ako aj zásady reálneho zachovania základného imania a tiež dôvody zníženia základného imania, ako aj samotný proces znižovania základného imania. V druhej kapitole je zadefinovaný hlavný cieľ diplomovej práce a tiež

jednotlivé čiastkové ciele diplomovej práce. V tretej kapitole je popísaná metodika použitá v diplomovej práci a jednotlivé vedecké metódy skúmania, ktoré boli v diplomovej práci použité. V štvrtej kapitole sú zhrnuté výsledky práce týkajúce sa ekonomicko-právnych aspektov zníženia základného imania vo vybraných krajinách a tiež komparácia dopadov zníženia základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným v týchto krajinách. Zároveň sú navrhnuté možné riešenia spoločných ustanovení zníženia základného imania, ktoré by boli platné pre všetky krajiny Európskej únie. V piatej kapitole sú vypracované záverečné vyhodnotenia a odporúčania pre prax, ktoré vzišli z realizácie teoretickej a aplikačnej časti diplomovej práce.

Základné imanie každej spoločnosti predstavuje akúsi formu štartovacieho kapitálu spoločnosti, pričom počas existencie spoločnosti môže dôjsť k situáciám, kedy spoločnosť potrebuje navýšiť základné imanie, prípadne znížiť základné imanie. Legislatíva takéto kroky upravuje, pričom však berie ohľad na to, že znížením základného imania spoločnosti často dochádza k zníženiu majetkovej podstaty spoločnosti, čo môže mať nepriaznivý vplyv na samotných spoločníkov spoločnosti, ale hlavne na veriteľov spoločnosti.

Základné imanie spoločnosti je súčasťou vlastného imania spoločnosti, a tým pádom tvorí zdroje krytia majetku spoločnosti. Proces znižovania základného imania má svoje pevné pravidlá, ktoré musia spoločníci dodržiavať, nakoľko základné imanie spoločnosti má určité funkcie a musí byť v súlade s ekonomicko-právnymi princípmi platnými v rámci daného štátu.

1 Súčasný stav problematiky doma a v zahraničí

Základné imanie obchodnej spoločnosti predstavuje skutočnosť, že spoločnosť má základný počítačový zdroj financovania, prostredníctvom ktorého je zabezpečené krytie jednotlivých majetkových zložiek spoločnosti. Spoločnosť následne k prevádzke svojich plánovaných podnikateľských činností využíva tie prostriedky, ktoré spoločne vytvárajú základné imanie spoločnosti.

1.1 Spoločnosť s ručením obmedzeným

Spoločnosť s ručením obmedzeným podľa definície v ustanovení § 105 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len Obchodný zákonník alebo OBZ) predstavuje „spoločnosťou s ručením obmedzeným je spoločnosť, ktorej základné imanie tvoria vopred určené vklady spoločníkov“.¹

Spoločnosť s ručením obmedzeným predstavuje jednu z najbežnejších foriem obchodných existujúcich spoločností. Priradzuje sa ku kapitálovým spoločnostiam, ktoré majú prvky charakteristické pre osobné spoločnosti. Spoločnosť s ručením obmedzeným umožňuje dosiahnutie primeranej ochrany spoločníkov pred prípadným podnikateľským neúspechom. V porovnaní s akciovou spoločnosťou má spoločnosť s ručením obmedzeným v niektorých právnych a ekonomických oblastiach menej prísnu legislatívnu úpravu, avšak uvedená legislatívna úprava sa v priebeh času postupne vyrovnáva legislatívnej úprave akciovej spoločnosti.²

Spoločnosť s ručením obmedzeným predstavuje najbežnejší typ obchodnej spoločnosti a to hlavne z dôvodu flexibilnej právnej úpravy upravujúcej činnosť spoločnosti s ručením obmedzeným a tiež z dôvodu obmedzeného ručenia spoločníkov spoločnosti za záväzky spoločnosti.

Spoločnosť s ručením obmedzeným môže byť založená buď jednou osobou alebo viacerými osobami, pričom legislatíva stanovuje, že maximálny počet spoločníkov spoločnosti nesmie presiahnuť číslo 50. V zmysle § 106 OBZ spoločnosť s ručením

¹ § ...zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov

² VRBA, M.. *Zákonné ručení společníků společnosti s ručením omezeným podle zákona o obchodních korporacích*. Obchodněprávní revue. 6/2012, s. 173.

obmedzeným zodpovedá za porušovanie svojich obchodných a legislatívnych záväzkov celým svojím majetkom. Spoločník spoločnosti ručí za záväzky spoločnosti iba do výšky svojho nesplateného vkladu, ktorého výška je vždy zapísaná v rámci obchodného registra.

1.1.1 Typické (základné) znaky spoločnosti s ručením obmedzeným

Spoločnosť s ručením obmedzeným sa vyznačuje určitými charakteristickými znakmi. Medzi takéto charakteristické znaky spoločnosti s ručením obmedzeným možno zaradiť nasledovné znaky:

- základné imanie spoločnosti tvoria vklady spoločníkov, ktoré si spoločníci vopred stanovujú,
- základné imanie spoločnosti je v minimálnej výške 5.000,-EUR, pričom minimálna výška vkladu spoločníka v spoločnosti je 750,-EUR,
- ručenie spoločníkov spoločnosti je obmedzené výškou ich nesplateného vkladu do základného imania spoločnosti, pričom uvedená výška nesplateného vkladu je zapísaná v obchodnom registri. Spoločník po splatení svojho vkladu neručí za záväzky spoločnosti,
- spoločnosť s ručením obmedzeným môže zakladateľskou listinou založiť jedna osoba, pričom sa môže jednať tak o fyzickú, ako aj právnickú osobu. Fyzická osoba môže byť zakladateľom v maximálne v troch spoločnostiach s ručením obmedzeným, spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorá má iba jedného spoločníka – právnickú osobou nemôže byť jediným zakladateľom, prípadne jediným spoločníkom v inej spoločnosti s ručením obmedzeným. Spoločnosť s ručením obmedzeným v súlade s príslušnou legislatívou nemôže založiť osoba, vedená v zozname daňových dlžníkov, prípadne osoba, ktorá má evidované nedoplatky na poistnom, toto však neplatí ak príslušný úrad finančnej správy udelí súhlas k založeniu spoločnosti. Tento súhlas musí byť prílohou k návrhu na zápis spoločnosti do obchodného registra,
- zákonom je stanovený maximálny počet spoločníkov spoločnosti s ručením obmedzeným, a to 50,
- jednotlivé povinnosti ako aj práva spoločníkov spoločnosti sú včlenené v jeho jednom obchodnom podiele,

- jeden obchodný podiel v spoločnosti môže byť v spoluvlastníctve viacerých osôb iba v osobitých prípadoch (napríklad dedenie),
- spoločnosť s ručením obmedzeným zo zákona vytvára orgány spoločnosti, ktorými sú valné zhromaždenie a štatutárny orgán,
- štatutárnym orgánom spoločnosti s ručením obmedzeným je zo zákona jeden, prípadne viacero konateľov, pričom v spoločenskej zmluve alebo zakladateľskej listine musí byť uvedený spôsob konania konateľa, resp. konateľov za spoločnosť navonok,
- valné zhromaždenie predstavuje orgán spoločnosti, v ktorom sú všetci spoločníci spoločnosti a rozhoduje o zásadných a dôležitých otázkach spoločnosti, v súlade s Obchodným zákonníkom ako aj v súlade so spoločenskou zmluvou, resp. zakladateľskou listinou,
- spoločnosť s ručením obmedzeným môže vytvoriť dozornú radu, pričom daná dozorná rada plní funkciu kontrolného orgánu a dohliada na činnosť konateľov spoločnosti a taktiež na vykonávanie podnikateľskej činnosti spoločnosti.

Uvedené znaky predstavujú charakteristické znaky, nie však všetky znaky, ktorými sa vyznačuje spoločnosť s ručením obmedzeným.³

1.1.2 Spoločenská zmluva

Prvým krokom pri založení spoločnosti s ručením obmedzeným je vytvorenie spoločenskej zmluvy, resp. zakladateľskej listiny. Zakladateľská listina je vytvorená v prípade ak spoločnosť má iba jedného spoločníka. Spoločenská zmluva je vytvorená v prípade ak spoločnosť má viacerých spoločníkov - zakladateľov. Zakladateľská listina a spoločenská zmluva musia obsahovať náležité podstatné časti. Medzi takéto náležité podstatné časti možno zaradiť:

- obchodné meno spoločnosti obsahujúce jednoznačné vymedzenie, že sa jedná o spoločnosť s ručením obmedzeným,
- sídlo spoločnosti s ručením obmedzeným,
- určenie spoločníkov spoločnosti s ručením obmedzeným,

³ Bartová Z., Škrinár A. *Právna úprava spoločnosti s ručením obmedzeným*. [online]

- predmety podnikania spoločnosti, čiže predmet činnosti spoločnosti s ručením obmedzeným,
- výšku základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným,
- výšky vkladov jednotlivých spoločníkov spoločnosti s ručením obmedzeným s určením výšky splatených vkladov pri založení spoločnosti,
- meno, bydlisko, rodné číslo a dátum narodenia prvých konateľov spoločnosti s ručením obmedzeným,
- spôsobom konania konateľov spoločnosti s ručením obmedzeným,
- ak sa v spoločnosti s ručením obmedzeným zriaďuje dozorná rada, uvedú sa mená, bydliská, rodné čísla a dátumy narodenia členov dozornej rady spoločnosti s ručením obmedzeným,
- určenie správcu vkladov spoločníkov spoločnosti s ručením obmedzeným, pričom ak je správcom vkladov spoločnosti banka, tak vklady sa vložia na príslušný bankový účet,
- výšku rezervného fondu spoločnosti pri vzniku ako aj spôsob ďalšieho naplňovania rezervného fondu spoločnosti,
- výhody poskytnuté všetkým osobám, ktoré sa podieľali na založení spoločnosti s ručením obmedzeným,
- predpokladané náklady spojené so založením a vznikom spoločnosti s ručením obmedzeným.

V spoločenskej zmluve, resp. zakladateľskej listine môžu byť uvedené aj iné údaje a informácie, ak to vyžaduje príslušná legislatíva.⁴

Spoločenská zmluva, resp. zakladateľská listina spoločnosti môže určiť, že spoločnosť s ručením obmedzeným vydá stanovy, pričom uvedené stanoví upravia organizačné náležitosti spoločnosti, prípadne v prípade potreby detailnejšie upravia niektoré záležitosti, ktoré sú uvedené v spoločenskej zmluve, resp. zakladateľskej listine. Všetky podpisy spoločníkov na spoločenskej zmluve, resp. zakladateľskej listine musia byť úradne osvedčené. Niekedy spoločenskú zmluvu, resp. zakladateľskú listinu môže uzavrieť na

⁴ Bartová Z., Škrinár A. *Právna úprava spoločnosti s ručením obmedzeným*. [online]

základe príslušného splnomocnenia aj splnomocnenec. Takéto splnomocnenie, ktoré je úradne osvedčené sa následne pripojí k spoločenskej zmluve, resp. zakladateľskej listine.⁵

1.2 Základné imanie spoločnosti

Základným pojmom v diplomovej práci je základné imanie. Samotný pojem základné imanie definuje Obchodný zákonník. Pojem základné imanie nadväzuje na predtým používané pojmy ako kmeňové imanie alebo pojem kmeňový kapitál. Obchodný zákonník v rámci § 58 ods. 1 definuje základné imanie ako peňažné vyjadrenie súhrnu všetkých tak peňažných ako aj nepeňažných vkladov spoločníkov spoločnosti do majetku spoločnosti.

Základné imanie spoločnosti je možné charakterizovať aj na základe Opatrenia MF SR č. 23054/2002, ktorým je základné imanie charakterizované ako prostriedok, ktorý určuje do akej miery dochádza ku krytiu potrieb spoločnosti jednotlivými zdrojmi. Uvedené zdroje tvoria majetok spoločnosti a predstavujú vyjadrenie peňažnej hodnoty vkladov jednotlivých spoločníkov. Výška základného imania spoločnosti teda musí byť vyjadrená v peňažných jednotkách (na Slovensku v eurách) a presná výška základného imania musí byť zároveň zapísaná v príslušnom obchodnom registri.⁶

Samotná hodnota základného imania spoločnosti musí byť vždy vyjadrená v peňažných jednotkách, a to aj vtedy, ak je základné imanie spoločnosti čiastočne alebo úplne tvorené nepeňažnými vkladmi spoločníkov. Základné imanie vyjadrené v peňažných jednotkách je určené v rámci zakladateľskej listiny alebo spoločenskej zmluvy, ktorou spoločnosť začala vykonávať podnikateľskú činnosť. Základné imanie zároveň predstavuje peňažnú hodnotu, ktorou spoločnosť zodpovedá svojim veriteľom za prípadné záväzky spoločnosti. Základné imanie možno chápať ako počiatočný zdroj financovania spoločnosti, avšak nemusí sa vždy jednať o konkrétny majetok spoločnosti, ale môže sa jednať taktiež o deklaráciu skutočnosti, že záväzky spoločnosti budú kryté zdrojmi spoločnosti. Základné imanie teda možno chápať ako určitú účtovnú veličinu, v rámci ktorej sú vyjadrené peňažné ako aj nepeňažné vklady spoločníkov spoločnosti.⁷

Možno teda konštatovať, že v zmysle uvedených definícií je základné imanie určitým súhrnom všetkých vkladov spoločníkov, pričom sa môže jednať tak o peňažné, ako aj

⁵ Bartová Z., Škrinár A. *Právna úprava spoločnosti s ručením obmedzeným*. [online]

⁶ Opatrenie MF SR č. 23054/2002

⁷ Mamojka, M. a kol. *Obchodné právo I*. Bratislava: C. H. Beck, 2021. s. 32

nepeňažné vklady spoločníkov. Pri nepeňažných vkladoch spoločníkov však musí byť uvedený vklad vyjadrený peňažným ekvivalentom hodnoty vkladu, aby mohol byť takýto vklad zapísaný v rámci základného imania spoločnosti. Nepeňažnými vkladmi spoločníkov do spoločnosti môžu byť:

- hnutel'né veci,
- nehnuteľné veci,
- pohľadávky,
- iné majetkové práva,
- obchodné podiely,
- cenné papiere,
- patenty a podobne.

Po peňažnom vyjadrení týchto nepeňažných vkladov sa tieto vklady stávajú vkladmi spoločníka do základného imania spoločnosti.⁸

Okrem pojmu základné imanie spoločnosti je známy aj pojem čisté obchodné imanie, ktoré však nie vždy je totožné so základným imaním spoločnosti. Čisté obchodné imanie spoločnosti predstavuje obchodný majetok spoločnosti po odpočítaní záväzkov spoločnosti, ktoré vznikli spoločnosti jej podnikateľskou činnosťou. Čisté imanie spoločnosti definuje § 6 ods. 3 OBZ. Čisté obchodné imanie spoločnosti je možné vyjadriť ako aktíva spoločnosti, ktoré sú zmenšené o pasíva spoločnosti, pričom je možné konštatovať, že čisté obchodné imanie spoločnosti má na rozdiel oproti základnému imaniu spoločnosti premenlivý charakter. Ak sa spoločnosti darí, potom čisté obchodné imanie spoločnosti rastie a naopak, ak sa spoločnosti nedarí, hodnota čistého obchodného imania klesá, pričom môže poklesnúť aj pod hodnotu základného imania spoločnosti. Zmeny základného imania spoločnosti sa môžu udiť iba v zmysle rozhodnutia spoločníkov spoločnosti, ktoré sa môžu týkať buď jeho zvýšenia alebo zníženia. Uvedené rozhodnutia o zmene hodnoty základného imania zväčša nie sú priamo naviazané na dosiahnuté hospodárske výsledky spoločnosti.

Spoločnosť využíva vložené prostriedky, ktoré vytvárajú základné imanie spoločnosti k výkonu svojej podnikateľskej činnosti. V čase vzniku spoločnosti je výška základného imania spoločnosti rovnaká s čistým obchodným imaním spoločnosti. Toto vyjadruje určitú mieru istoty a zároveň záruky pre možných veriteľov spoločnosti. Okrem toho slúži výška

⁸ Ovečková, O. a kol. *Obchodný zákonník. Komentár*. Bratislava: IURA EDITION, 2012, s. 244

čistého obchodného imania spoločnosti na porovnávanie hospodárskych a ekonomických výsledkov spoločnosti.

Základné imanie spoločnosti s ručením obmedzeným musí byť v súlade so zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve, zobrazené v rámci podvojného účtovníctva spoločnosti s ručením obmedzeným. V rámci daného účtovníctva musí spoločnosť nielen základné imanie, ale aj všetky účtovné pohyby viesť správne, zrozumiteľne, úplne a preukázateľným spôsobom. Vzhľadom k tomu, že účtovníctvo musí zobrazovať verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, aj údaje o základnom imaní musia tomu podliehať. V rámci účtovníctva sa základné imanie účtuje v štvrtej triede – kapitálové účty a dlhodobé záväzky, pričom samotné zaúčtovanie základného imania ako aj všetky zmeny v rámci základného imania musia byť zaúčtované na účtoch tak, ako je tomu uvedené v nasledujúcej tabuľke.⁹

Tabuľka 1 Účtovanie základného imania v rámci podvojného účtovníctva

Účet 411	Základné imanie
Typ účtu	Pasíva
Druh účtu	Súvahový
Účet 419	Zmeny základného imania
Typ účtu	S premenlivým zostatkom
Druh účtu	Súvahový

Zdroj: Cenigová, A. *Podvojný účtovníctvo podnikateľov 2020*, 2020

Základné imanie spoločnosti, ktoré je tvorené peňažnými a nepeňažnými vkladmi spoločnosti spravuje až do založenia spoločnosti správca vkladu, pričom uvedeným správcom vkladov môže byť jeden zo zakladajúcich spoločníkov spoločnosti, prípadne banka. Správca vkladu je vždy uvedený v rámci zakladateľskej listiny alebo spoločenskej zmluvy. Dňom zápisu spoločnosti do obchodného registra prechádza vlastnícke právo vkladov spoločníkov v podobe základného imania do majetku obchodnej spoločnosti.¹⁰

1.3 Výška základného imania

V Obchodnom zákonníku sú uvedené povinnosti týkajúce sa základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným ako aj akciovej spoločnosti. Uvedené kapitálové spoločnosti majú zákonnú povinnosť zapísať výšku svojho základného imania do obchodného registra. Výška základného imania je aj povinnou súčasťou spoločenskej

⁹ Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve

¹⁰ Fekete, I. *Obchodná spoločnosť s ručením obmedzeným*. Bratislava: Epos, 2004. s. 123

zmluvy, respektíve zakladateľskej listiny, ktorou sa zakladá spoločnosť s ručením obmedzeným.¹¹

Príslušná legislatíva ustanovuje aká je minimálna výška základného imania, pričom horná hranica výšky základného imania nie je legislatívne stanovená. V minulosti bola výška základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným stanovená:

- na sumu 100.000 Sk,
- na základe zákona č. 11/1998 Z. z. bola výška základného imania spoločnosti zvýšená na sumu 200.000 Sk.

Po roku 2009 (na základe vstupu Slovenskej republiky do eurozóny) bola stanovená minimálna výška základného imania spoločnosti vo výške 5.000 eur.

Napríklad anglo-americký právny systém, ktorý je v tomto smere odlišný od kontinentálneho právneho systému nestanovuje fixne výšku základného imania spoločnosti. Presne stanovená výška základného imania v rámci anglo-amerického systému existovala len v 19. storočí, pričom je potrebné uviesť, že tento princíp bol vtedy prebratý z kontinentálneho právneho systému.

Výška základného imania závisí od výšky vkladu jednotlivých spoločníkov, pričom práve od výšky vkladu jednotlivých spoločníkov sa určujú majetkové a nemajetkové práva spoločníkov. Na základe výšky vkladu spoločníka má spoločník právo podieľať sa na hospodárskych a ekonomických výsledkoch spoločnosti ako aj na riadení spoločnosti. V spoločenskej zmluve sa spoločníci môžu dohodnúť, že výška ich vkladu do spoločnosti, teda akým podielom sa podieľajú na základnom imaní nemusí automaticky znamenať akým spôsobom sa budú podieľať na hospodárskych výsledkoch spoločnosti, nakoľko je možné zohľadniť aj iné špecifiká. Výška každého vkladu spoločníka musí zohľadňovať zákonom stanovené minimálne limity, pričom celkové základné imanie musí byť taktiež v súlade s minimálnymi zákonnými limitmi určenými v príslušnej legislatíve.¹²

1.4 Tvorba základného imania

S pojmom základné imanie pomerne úzko súvisí aj pojem vklad spoločníka do základného imania. Vklad spoločníka možno definovať ako určitý súhrn peňažných

¹¹ Hanes, D. *Spoločnosť s ručením obmedzeným v novej právnej úprave*. Bratislava: Iura Edition, 2002, s. 131

¹² Žitňanská, L., Ovečková, O. *Základy obchodného práva*. Bratislava: Iura Edition, 2009. s. 131

prostriedkov, prípadne sumár iných peniazmi oceniteľných hodnôt, ktoré tvoria základné imanie spoločnosti a ktoré do spoločnosti vkladá spoločník a na základe ich výšky sa následne podieľa na výsledkoch hospodárenia spoločnosti. V prípade akýchkoľvek zmien vkladov jednotlivých spoločníkov zväčša dochádza aj k zmene výšky základného imania. Samotný predmet vkladu, či už peňažný alebo nepeňažný a celá jeho splatená výška sa stáva majetkom spoločnosti.¹³

Vklad spoločníka je tvorený jeho peňažnými prostriedkami alebo nepeňažným vkladom, ktorý však musí byť oceniteľný peniazmi, pričom ako vklad možno použiť akúkoľvek hodnotu, ktorú je možné scudziť, teda je ňou možné disponovať a zároveň je možné prevádzať vlastnícke právo k tejto hodnote a ktorú možno vykázat' v rámci účtovnej evidencie. Spoločník pri založení spoločnosti preberá na seba záväzok vložiť do spoločnosti príslušný vklad a po vzniku spoločnosti preberá na seba záväzok podieľať sa na prípadnom zvyšovaní základného imania spoločnosti. Samotný vklad sa stáva po založení spoločnosti jej majetkom a spoločník už nemá právo na vrátenie takéhoto vkladu, a to ani v prípade ak spoločnosť zanikne.¹⁴

Vklad, ktorý sa spoločník zaviazuje vložiť do spoločnosti je následne aj súdne vymáhateľný. Ak spoločník prevezme na seba záväzok vloženia vkladu, vzniká spoločníkovi následne vkladová povinnosť, a to v tej miere ako je to určené spoločenskou alebo zakladateľskou listinou. V prípade zvyšovania základného imania spoločnosti, toto sa deje:

- rozhodnutím valného zhromaždenia,
- dohodou spoločníkov.

Jednotliví spoločníci formou písomného vyhlásenia preberajú na seba záväzok za nový vklad do základného imania, pričom je už vopred zrejmé, či sa bude jednať o peňažný, prípadne nepeňažný (vecný) vklad spoločníka.¹⁵

Pri základnom imaní a jeho tvorbe pri spoločnostiach s ručením obmedzeným je potrebné rozlišovať nasledujúce pojmy týkajúce sa vkladu spoločníka. Jedná sa o:

- splatený vklad – to znamená, že spoločník si už svoju vkladovú povinnosť splnil,
- nesplatený vklad – to znamená výšku vkladu, ktorú musí ešte spoločník do spoločnosti vložiť.

¹³ § ...zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov

¹⁴ Žitňanská, L., Ovečková, O. *Základy obchodného práva*. Bratislava: Iura Edition, 2009. s. 132

¹⁵ Ovečková, O. a kol. *Obchodný zákonník: Komentár*. Bratislava: Iura Edition, 2008. s. 250

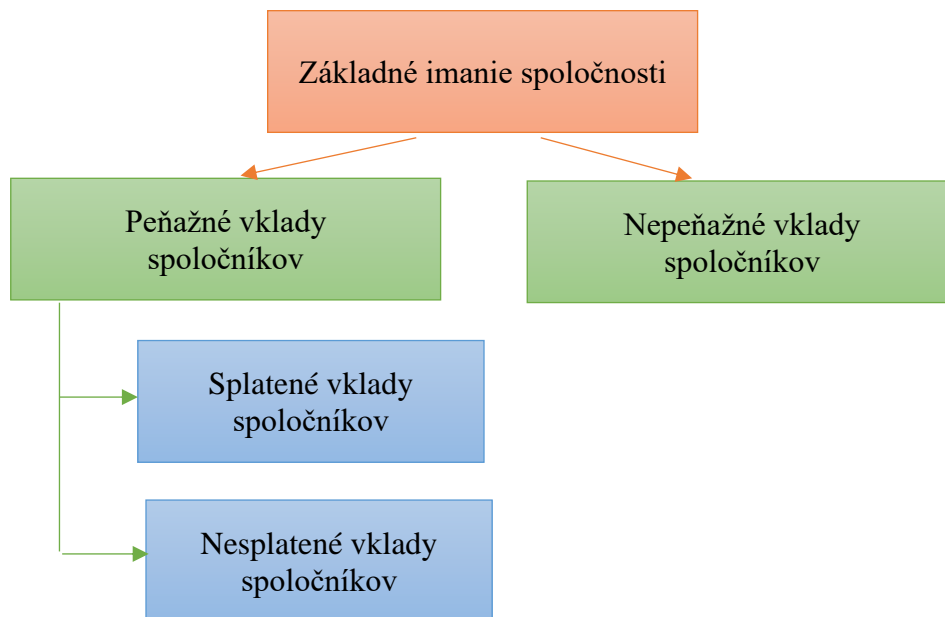
Splatenie vkladu spoločníka nemožno vzhľadom na príslušnú legislatívu spoločníkovi nijakým spôsobom odpustiť.¹⁶

Na základe výšky vkladu do základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným sa určuje obchodný podiel jedného spoločníka. V spoločnosti s ručením obmedzeným môže mať každý spoločník iba jeden podiel, pričom výška tohto vkladu v čase trvania spoločnosti môže:

- narastať – hovorí sa tomu akrescencia vkladu spoločníka,
- klesať – hovorí sa tomu dekrescencia vkladu spoločníka.

Na základe výšky vkladu spoločníka získava ako protihodnotu spoločník spoluúčasť na spoločnosti, a to v rozsahu aká je výška jeho vkladu do základného imania spoločnosti. Zároveň na základe výšky vkladu spoločníka do základného imania sa určujú tak majetkové ako aj nemajetkové práva spoločníka.¹⁷

Obrázok 1 Možnosti vkladu spoločníka do základného imania spoločnosti

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Žitňanská, L., Ovečková, O. a kol. *Obchodné právo. Obchodné spoločnosti*, 2013

Vklad spoločníka do základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným môže byť formou peňažného ako aj nepenažného vkladu.

¹⁶ Hudecová, E., Ďurica, M. *Obchodné právo*. Bratislava: Ekonomická univerzita v Bratislave, 1992. s. 39

¹⁷ Mamojka, M. a kol. *Obchodné právo I*. Bratislava: C. H. Beck, 2021. s. 59

1.4.1 Peňažný vklad

Samotný pojem peňažný vklad nie je v rámci legislatívy taxatívne zadefinovaný. Avšak možno ho chápať ako vklad, ktorý tvoria peniaze, to je peňažné prostriedky, ktoré sú v čase vzniku spoločnosti platnou menou v rámci daného štátu. Zákon nedefinuje, či sa musí jednať výlučne o papierovú menu alebo môže byť použitá aj elektronická mena. Použitie elektronickej meny môže byť však sčasti problematické. Výška peňažného vkladu vychádza z nominálnej hodnoty, ktorou sa v rámci spoločenskej zmluvy, resp. zakladateľskej listiny zaviazal spoločník zaplatiť a ktorú má spoločník v úmysle vložiť do spoločnosti. Zápisom spoločnosti do obchodného registra tieto finančné prostriedky sa stávajú majetkom spoločnosti.¹⁸

V Českej republike je povinnosť vložiť peňažný vklad na príslušný účet v banke, pričom daný účet zriaďuje správca vkladu a banka nemôže s danými finančnými prostriedkami nakladať až do vzniku spoločnosti. Toto ustanovenie bolo zapracované do legislatívy z dôvodu, aby pred vznikom spoločnosti nemohol správca vkladu voľne nakladať s finančnými vkladmi spoločníkov, čím boli chránené práva zakladateľov spoločnosti. Ak aj dôjde k vloženiu vkladov na bankový účet, po zápise spoločnosti neexistuje žiadny právny nástroj, ktorým by bolo zabránené vybratie takýchto finančných prostriedkov z účtu spoločnosti a ich použitiu na účely, ktoré spoločnosť považuje za potrebné.¹⁹

1.4.2 Nepeňažný vklad

Legislatíva taxatívne nevymedzuje čo môže byť predmetom nepeňažného vkladu. V rámci legislatívy je iba vo všeobecnosti zadefinované aké náležitosti by mal mať nepeňažný vklad, pričom je určené, že by sa malo jednať o:

- majetok,
- inú majetkovú hodnotu.

Oba druhy nepeňažného vkladu by mali byť oceniteľné v peňažných jednotkách, pričom táto peňažná jednotka by mala byť prevoditeľná a malo by byť možné určiť hospodársku hodnotu takejto peňažnej jednotky. Zároveň v legislatíve je taxatívne uvedené, že nepeňažným vkladom nemôže byť určitý záväzok v podobe vykonania služby alebo práce. Toto je

¹⁸ Žitňanská, L., Ovečková, O. a kol. *Obchodné právo. Obchodné spoločnosti*. Bratislava: Iura Edition, 2013. s. 131

¹⁹ Štenglová, I. a kol. *Zákon o obchodných korporáciách. Veľké komentáre*. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 59

z dôvodu, aby nedošlo k vytváraniu fiktívnych vkladov spoločníkov na základnom imaní spoločnosti, a tým aj k fiktívnym základným imaniam.²⁰

Nepeňažný vklad, alebo tiež vecný vklad, môže pozostávať z vecí, pričom sa jedná o právny zmysel daného slova, pričom nepeňažným vkladom môžu byť:

- hmotné hnutelné veci,
- nehnuteľné veci,
- pohľadávky,
- cenné papiere,
- podiely v obchodných spoločnostiach,
- patenty,
- oceníteľné know-how a iné oceníteľné technické skúsenosti.

Aj keď zákonom nie je taxatívne určené čo môže byť nepeňažným vkladom, je možné konštatovať, že nepeňažným vkladom nemôžu byť:

- možnosti budúceho zisku spoločnosti,
- osobné práva,
- veci, ktoré následne vzniknú in futura,
- poskytnuté služby spoločníkmi a podobne.

Nepeňažným vkladom do základného imania spoločnosti môže byť iba majetok, u ktorého sa dá určiť hospodárska hodnota.²¹

Aj keď v slovenskej právnej úprave nie je možné ako nepeňažný vklad použiť poskytnutie služieb spoločníkom, v niektorých európskych právnych úpravách je to možné, napríklad v rámci švajčiarskej právnej úpravy.²²

V prípade ak neprebehne nadobudnutie vlastníckeho práva spoločnosti ku vkladateľnému nepeňažnému vkladu je spoločník, ktorý svoj podiel uhradil nepeňažným vkladom povinný zaplatiť hodnotu jeho nepeňažného vkladu v peniazoch. Spoločnosť vtedy musí predmet nepeňažného vkladu vrátiť spoločníkovi. Závazok spoločníka, aj keď určený v nepeňažnom vklade je súdne vymáhateľný.²³

²⁰ Štenglová, I. a kol. *Zákon o obchodných korporáciách. Veľké komentáre*. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 50-51

²¹ Mamojka, M. a kol. *Obchodné právo I*. Bratislava: C. H. Beck, 2021. s. 57

²² Eliáš, K., Havel, B. *Osnova občanského zákoníku. Osnova zákona o obchodných korporáciách*. Plzeň: Vydavatelství Aleš Čeněk, 2009. s. 553

²³ Pelikánová, I. *Srovnávací právo obchodní. Veřejná obchodní společnost*. Praha: ORAC, 2002. s. 18

Výšku nepeňažného vkladu, ktorý spoločník poskytol spoločnosti do základného imania je potrebné určiť v rámci spoločenskej zmluvy, resp. zakladateľskej listiny. Uvedenú výšku nepeňažného vkladu je potrebné oceniť. Hodnota výšky nepeňažného vkladu sa oceňuje znaleckým posudkom, v rámci ktorého musí byť:

- opis nepeňažného vkladu,
- spôsob ocenenia nepeňažného vkladu,
- upovedomenie o tom, či hodnota nepeňažného vkladu zodpovedá hodnote prevzatého záväzku spoločníka na základnom imaní spoločnosti.

Ak je nepeňažným vkladom iná spoločnosť alebo jej časť, v takomto prípade sa prechod práv, ale zároveň aj povinností realizuje formou zmluvy o predaji spoločnosti alebo jej časti. Zároveň pri prevode spoločnosti alebo jej časti vo forme peňažného vkladu na inú spoločnosť prechádzajú na túto spoločnosť aj práva, povinnosti, ale aj záväzky, ktoré sú s týmto predajom spojené.²⁴

1.5 Funkcie základného imania

Základné imanie spoločnosti má naplňovať viacero funkcií. Z hľadiska majetku spoločnosti znamená, že spoločníci spoločnosti poskytnú spoločnosti určitý vklad, ktorý bol peňažne ocenený a tento vklad, ktorý predstavuje majetok spoločnosti môže spoločnosť použiť pre realizáciu svojich podnikateľských zámerov a financovania svojich potrieb. Základné imanie spoločnosti plní funkciu, na základe ktorej toto základné imanie kryje náklady spoločnosti. Zároveň na základe údajov týkajúcich sa základného imania je možné za určitých okolností posúdiť aj samotnú ekonomickú a hospodársku situáciu spoločnosti. Základné imanie taktiež má funkciu, ktorá určuje, aká je miera účasti jednotlivých spoločníkov spoločnosti na riadení spoločnosti.²⁵

Základné imanie spoločnosti musí splňať viacero funkcií. Neexistuje však jednotná definícia toho, ktoré všetky funkcie by mala vzhľadom na svoje základné imanie spoločnosť s rušením obmedzeným splňať. Autorka Vráblová (2003) uvádza, že v rámci spoločnosti s ručením obmedzeným vzhľadom na jej základné imanie by mala spoločnosť vo všeobecnosti mať nasledujúce funkcie základného imania:

²⁴ Kubíček, P. *Obchodné spoločnosti*. Bratislava: Univerzita Komenského, 1992. s. 15

²⁵ Mamojka, M. a kol. *Obchodné právo I*. Bratislava: C. H. Beck, 2021. s. 35

- funkcia meradla zisku a strát,
- garančná funkcia - spojená s ochranou veriteľov,
- funkcia miery účasti spoločníka na spoločnosti.²⁶

Autorka Vačoková (2019) okrem uvedených troch funkcií pripomína aj nasledujúce funkcie základného imania spoločnosti:

- funkcia symbolická,
- funkcia regulačná.²⁷

1.5.1 Funkcia meradla zisku a strát

Uvedená funkcia spočíva v tom, že v prípade ak je hodnota základného imania spoločnosti vyššia ako hodnota vlastného imania spoločnosti, spoločnosť je v zlej ekonomickej situácii. Naopak ak je hodnota základného imania spoločnosti nižšia ako hodnota vlastného imania spoločnosti, znamená to vo väčšine prípadov, že spoločnosť je v dobrej ekonomickej situácii.

V súvislosti s uvedenou funkciou je potrebné taktiež zadefinovanie jednotlivých pojmov, ktoré s ňou úzko súvisia. Jedná sa o pojmy:

- obchodný majetok,
- čisté obchodné imanie,
- vlastné imanie.

Obchodný majetok spoločnosti možno definovať ako určitý súhrn majetkových hodnôt (vecí, iných práv, pohľadávok ako aj peniazmi ocenených hodnôt), ktoré sú majetkom spoločnosti a slúžia spoločnosti na podnikanie.

Čisté obchodné imanie predstavuje majetok spoločnosti po odpočítaní záväzkov spoločnosti, ktoré vznikli spoločnosti v súvislosti s jej podnikaním.

Vlastné imanie spoločnosti tvoria vlastné zdroje financovania obchodného majetku spoločnosti.

²⁶ Vráblová, S. *Ochrana majetku kapitálových spoločností*. Bratislava: EPOS, 2003, s. 61

²⁷ Vačoková, Lenka. *Právna úprava spoločnosti s ručením obmedzeným v SR v komparácii s právnou úpravou v ČR. Právo v podnikaní vybraných členských štátů Evropské Unie: sborník příspěvků k XI. ročníku mezinárodní vědecké konference*. Praha: TROAS, 2019, s. 249

Funkcia meradla zisku a strát znamená, že z pohľadu účtovníctva spoločnosti sa samotný zisk alebo strata spoločnosti v podobe hospodárskeho výsledku spoločnosti zaraďuje na stranu pasív súvahy spolu so základným imaním spoločnosti.

Strana pasív súvahy ako ekonomického ukazovateľa ukazuje vlastné imanie spoločnosti.

Vlastné imanie spoločnosti sa skladá zo:

- základného imania,
- fondu zo zisku,
- úverov,
- rezerv
- zisku,
- nerozdeleného zisku a podobne.

Samotné základné imanie spoločnosti teda nemôže byť priamym ukazovateľom zisku a strát, nakoľko sa nachádza na rovnakej strane súvahy a to priamo na strane pasív.

1.5.2 Garančná funkcia

Uvedená funkcia spočíva v možnom zabezpečení veriteľov spoločnosti. Treba však poukázať na to, že uvedené zabezpečenie je polemicke, nakoľko zákonom stanovená minimálna výška základného imania v rámci spoločnosti s ručením obmedzeným je častokrát pomerne nízka. Avšak samotné zvýšenie minimálnej výšky základného imania by priamo nemalo za následok požadovaný účinok, nakoľko základné imanie nemôže byť zárukou toho, že daná spoločnosť aj reálne disponuje takým majetkom, aká je výške jeho základného imania.

1.5.3 Funkcia miery účasti spoločníka na spoločnosti

Uvedená funkcia spočíva v tom, že výškou svojho vkladu na základnom imaní sa daný spoločník podieľa aj na:

- zisku spoločnosti,
- likvidačnom zostatku spoločnosti,
- obchodnom vedení spoločnosti.

Samotná miera účasti spoločníkov spoločnosti sa zvyčajne odvodzuje z pomeru výšky ich vkladu k celkovej výške základného imania spoločnosti. Uvedený pomer zároveň zväčša

určuje veľkosť podielu spoločníka na samotnej spoločnosti. Zároveň sa z neho odvodzuje aj rozsah:

- majetkových spoločníckych práv spoločníka,
- nemajetkových spoločníckych práv spoločníka.

Okrem iného je uvedený pomer aj určujúcim faktorom v akej miere si môže uplatňovať svoju vôľu spoločník pri rozhodovaní a riadení v spoločnosti.²⁸

Pre spoločnosti s ručením obmedzeným je tento pomer určený veľkosťou obchodného podielu, pričom uvedená výška obchodného podielu predstavuje práva a povinnosti spoločníka spoločnosti a im zodpovedajúcu účasť spoločníka na riadení spoločnosti. Výška podielu spoločníka sa určuje na základe pomeru vkladu spoločníka spoločnosti k základnému imaniu spoločnosti. V niektorých prípadoch však spoločenská zmluva to môže určovať aj inak.²⁹

1.5.4 Funkcia symbolická

Funkcia základného imania je často symbolická, nakoľko niektoré spoločnosti nemusia v určitom čase disponovať majetkom, ktorý by zodpovedal základnému imaniu spoločnosti. Aj keď veriteľ má pohľadávku, ktorú by uspokojil zo základného imania spoločnosti, spoločnosť nemá majetok ani v hodnote základného imania, a preto nedokáže pohľadávku veriteľa uspokojiť. V takom prípade by mal štatutárny orgán spoločnosti vykonať opatrenia a kroky, ktoré by mali smerovať k tomu, aby spoločnosť disponovala majetkom aspoň v hodnote základného imania spoločnosti a keď také kroky nie je možné vykonať je potrebné v rámci spoločnosti pristúpiť ku konkurzu alebo k likvidácii spoločnosti.

1.5.5 Funkcia regulačná

Uvedená funkcia určuje, že samotný štát v rámci niektorých odvetví môže regulovať z určitých spoločenských dôvodov výšku základného imania spoločnosti. Jedná sa hlavne o spoločnosti, ktoré sú držiteľmi rôznych špeciálnych povolení, na základe ktorých vykonávajú svoju podnikateľskú činnosť. Ide napríklad o činnosť bánk, poisťovní a podobne.

²⁸ Eliáš, K., Bartošiková, M., Pokorná, J., a kol. *Kurs obchodného práva: právnické osoby jako podnikatelé*. Praha : C. H. Beck, 2005, s. 48

²⁹ § ...zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov

1.6 Zásady reálneho zachovania základného imania

Základné imanie spoločnosti s ručením obmedzeným nepredstavuje iba určitý počiatkový vklad spoločníkov spoločnosti s ručením obmedzeným, ale malo by predstavovať základ majetku spoločnosti, pričom v priebehu činnosti spoločnosti by sa toto základné imanie malo aj reálne zachovávať. Táto povinnosť vyplýva taktiež z implementácie smernice Rady 77/91/EHS zo dňa 13. decembra 1976, na základe ktorej dochádza k určitým obmedzeniam spoločníkov spoločnosti k majetku spoločnosti. Základné imanie predstavuje základnú veličinu majetku spoločnosti, pričom vďaka základnému imaniu dochádza k určitému oddeleniu spoločníkov spoločnosti od samotnej spoločnosti. Toto oddelenie umožňuje, že spoločníci spoločnosti a samotná spoločnosť predstavujú dva na sebe nezávislé entity.³⁰

Zásady reálneho zachovania základného imania spoločností s ručením obmedzeným sú zároveň zabezpečené:

- povinnosťou spoločníka splatiť vklad v minimálnom rozsahu,
- vytváraním rezervného fondu spoločnosti už pri založení spoločnosti,
- zákazu spoločnosti vrátiť vklady spoločníkom,
- zákazu zbavenia sa povinnosti spoločníka splatiť základný vklad.

Uvedené zásady sú obsiahnuté v príslušných legislatívnych predpisoch, ktoré upravujú tak vznik ako aj samotnú činnosť spoločnosti s ručením obmedzeným.³¹

Zároveň zásada zachovania reálneho základného imania spoločnosti je dosiahnutá aj tým, že:

- konateľ spoločnosti má povinnosť informovať valné zhromaždenie spoločnosti tvorené spoločníkmi spoločnosti o ekonomickej situácii spoločnosti a hlavne o vzniknutých stratách spoločnosti – konateľ spoločnosti má povinnosť minimálne jedenkrát ročne písomne predkladať valnému zhromaždeniu, ktoré pozostáva zo spoločníkov spoločnosti informácie o ekonomickom stave spoločnosti ako aj o zámeroch spoločnosti na najbližšie obdobie. Zároveň konateľ spoločnosti predkladá stav a vývoj majetku spoločnosti a financií spoločnosti.

³⁰ Černešová, A., Hanes, D. *Právo akciových spoločností*. Bratislava: Edícia právo v praxi, 1991. s. 5

³¹ Ovečková, O. a kol. *Obchodný zákonník: Komentár*. Bratislava: Iura Edition, 2008. s. 611-612

- povinnosťou spoločnosti vytvárať rezervný fond – spoločnosť je povinná vytvárať rezervný fond už pri svojom vzniku, pričom výška rezervného fondu je daná taxatívne a zároveň je stanovené, že spoločnosť je povinná každoročne dopĺňať rezervný fond až kým nedosiahne taxatívne stanovenú hodnotu, pričom porušenie uvedených povinností môže znamenať až zrušenie samotnej spoločnosti.
- zákazom vrátenia počiatočných vkladov spoločníkom spoločnosti – uvedený zákaz je základným pravidlom, ktoré upravuje nakladanie s majetkom samotnej spoločnosti, a to z dôvodu, aby bol reálne zachovaný kapitál spoločnosti, čo je podmienkou kapitálového práva. Toto vyplýva zároveň z toho, že spoločnosť sa stáva majiteľom vkladu spoločníkov tak peňažných ako aj nepenažných a samotný spoločník získava iba podiel na základnom imaní spoločnosti v závislosti od výšky jeho vkladu.
- zákazom rozdeľovania zisku – spoločnosť nemôže rozdeľovať zisk v prípade ak jeho vlastné imanie je nižšie ako základné imanie, ale musí ho použiť na posinenie vlastného imania spoločnosti.

Uvedené zásady majú prispieť k tomu, aby bolo reálne zachované základné imanie spoločnosti s ručením obmedzeným.³²

1.7 Dôvody zníženia základného imania

Pri znížení základného imania spoločnosti je dôležité určenie taxatívnych dôvodov, pre ktoré k zníženiu základného imania spoločnosti dochádza. Toto je dôležité najmä kvôli možnému dosahu uvedenej skutočnosti na:

- samotných spoločníkov spoločnosti,
- veriteľov spoločnosti.

Dôvody, ktoré môžu mať za následok zníženie základného imania spoločnosti môžu vyplývať priamo z príslušných ustanovení Obchodného zákonníka. Jedná sa o nasledujúce dôvody:

- vyrovnanie sa s uvoľneným obchodným podielom po spoločníkovi, ktorý na určité prechodné obdobie nadobudne samotná spoločnosť,

³² Patakyová, M. a kol. *Obchodný zákonník - Komentár*. Praha: C. H. Beck, 2010. s. 529-578

- pokles počtu spoločníkov spoločnosti s ručením obmedzeným, pri ktorom dochádza k uvoľneniu obchodného podielu.

V uvedených prípadoch vzniká spoločnosti s ručením obmedzeným zákonná povinnosť znížiť základné imanie, v prípade ak do šiestich mesiacov odo dňa kedy nadobudla príslušný uvoľnený obchodný podiel valné zhromaždenie nerozhodlo o prevode takéhoto uvoľneného obchodného podielu na:

- iného spoločníka spoločnosti,
- tretiu osobu.

V prípade ak k takémuto prevodu obchodného podielu nedôjde, spoločnosť môže byť zrušená na základe rozhodnutia súdu.³³

Je možné teda konštatovať, že spoločnosť s ručením obmedzeným je povinná znížiť základné imanie v nasledujúcich prípadoch:

- spoločnosť nadobudne uvoľnený obchodný podiel spoločníka, pričom sa jedná o vylúčenie, ktorého rozhodlo valné zhromaždenie spoločnosti, a to z dôvodu nesplnenia si vkladovej, prípadne príplatkovej povinnosti spoločníkom,
- spoločnosť nadobudne uvoľnený obchodný podiel spoločníka, ktorý zomrel, prípadne zanikol a spoločenská zmluva v takomto prípade vylučuje dedenie obchodného podielu, prípadne prechod obchodného podielu na právneho nástupcu spoločníka,
- spoločnosť nadobudne uvoľnený obchodný podiel spoločníka, ktorého účasť na spoločnosti zrušil svojim rozhodnutím súd na návrh iného spoločníka alebo na samotný návrh spoločnosti.

Povinnosť znížiť základné imanie spoločnosti v súvislosti s vyššie uvedenými prípadmi vzniká spoločnosti iba vtedy, ak v priebehu 6 mesiacov odo dňa kedy došlo k vylúčeniu spoločníka, resp. k smrti spoločníka nedošlo k prevodu obchodného podielu na iného spoločníka, prípadne na tretiu osobu.

Ako už bolo spomínané, o znížení základného imania rozhoduje valné zhromaždenie. Existuje viacero dôvodov znižovania základného imania, pričom jedným z dôvodov je

³³ Bartová, Z., Nevolná, Z., Škrinár, A. *Zníženie základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným*. [online]

úhrada straty spoločnosti. Samotné znižovanie základného imania môže byť realizované dvoma spôsobmi:

- efektívne zníženie základného imania spoločnosti – nastáva vtedy, ak dochádza k odchodu spoločníka zo spoločnosti, prípadne zaniká účasť spoločníka na základnom imaní spoločnosti,
- nominálne zníženie základného imania spoločnosti – predstavuje zníženie základného imania v podobe zníženia menovitej hodnoty vkladov spoločníkov.

Pri znížení základného imania spoločnosti je potrebné postupovať v súlade s príslušnou legislatívou, pričom samotný proces zníženia základného imania je z časového hľadiska dlhý a poplatkov, časovo a administratívne náročný. Pri samotnom procese znižovania základného imania môže dôjsť k:

- rovnomernému zníženiu jednotlivých výšiek vkladov spoločníkov – každému spoločníkovi sa zníži rovnomerne jeho podiel na základnom imaní spoločnosti,
- nerovnomerné zníženie jednotlivých výšiek vkladov spoločníkov – jedná sa o zníženie základného imania, pričom niektorým spoločníkom sa zníži podiel na základnom imaní viac, niektorým menej a niektorým ostane podiel na základnom imaní rovnaký.

Nerovnomerné zníženie jednotlivých výšiek vkladov spoločníkov je možné dosiahnuť iba po vzájomnej dohode spoločníkov a súhlase spoločníkov spoločnosti.³⁴

Zníženie základného imania spoločnosti môže mať podobu aj efektívneho zníženia základného imania, kedy sa jednotlivým spoločníkom vráti časť vkladov, prípadne sa získané zdroje použijú na vykrytie strát spoločnosti. Samotné zníženie základného imania je možné rozdeliť na:

- fakultatívne zníženie základného imania – vychádza z vôle spoločníkov a je realizované postupom v súlade s obchodným zákonníkom, pričom dané zníženie je možné realizovať viacerými spôsobmi,
- obligatórne zníženie základného imania – vyplýva priamo zo zákona a o znížení základného imania musí spoločnosť rozhodnúť v danej časovej lehote, inak môže súd rozhodnúť o zániku spoločnosti.

³⁴ Suchoža, J., Husár, J. a kol. *Obchodné právo*. Bratislava: Iura Edition, 2009. s. 241

Samotné zníženie základného imania prebieha v dvoch fázach, pričom prvá fáza pozostáva z rozhodnutia spoločníkov a následne po splnení legislatívnych požiadaviek prebieha druhá fáza v podobe zápisu zníženia základného imania do obchodného registra.³⁵

Samotné zníženie základného imania môže byť realizované z viacerých dôvodov, pričom najčastejšie sa jedná o nasledujúce dôvody zníženia základného imania:

- nominálne zníženie základného imania spoločnosti z dôvodu potreby úhrad strát spoločnosti,
- zníženie základného imania spoločnosti z dôvodu prekapitalizovania spoločnosti,
- zníženie základného imania spoločnosti o vklad spoločníka, ktorému z určitých dôvodov zanikla účasť v spoločnosti a jeho vklad sa nerozdelí medzi ostatných spoločníkov spoločnosti,
- zníženie základného imania spoločnosti z dôvodu rozhodnutia spoločníkov spoločnosti na valnom zhromaždení spoločnosti.

Rozhodnutie o znížení základného imania spoločnosti nemôže byť svojvoľné a musí byť vykonané v súlade s príslušnými legislatívnymi predpismi.³⁶

Samotné zníženie základného imania v spoločnosti s ručením obmedzeným musí byť realizované v súlade s platnými legislatívnymi predpismi, a to hlavne z dôvodu, aby sa veritelia spoločnosti mohli domáhať:

- primeraného zabezpečenia svojich pohľadávok,
- primeraného uspokojenia svojich pohľadávok.

Všetci veritelia, ktorí si prihlásia svoje pohľadávky po zverejnení výzvy o znížení základného imania v spoločnosti majú právo na primerané zabezpečenie svojich pohľadávok, a to formou:

- záložného práva,
- ručenia iným veriteľom,
- prostredníctvom ďalších zabezpečovacích prostriedkov.

V prípade ak spoločnosť disponuje voľnými zdrojmi mala by svojich veriteľov po prihlásení ich pohľadávky primerane uspokojiť.³⁷

³⁵ Patakyová, M. a kol. *Obchodný zákonník - Komentár*. Praha: C. H. Beck, 2010. s. 594-595

³⁶ Bajuzík, M. *Zníženie základného imania v s.r.o. – Postup 2022*. [online]

³⁷ Suchoža, J., Husár, J. a kol. *Obchodné právo*. Bratislava: Iura Edition, 2009. s. 509

1.8 Proces zníženia základného imania

Zníženie základného imania spoločnosti má dopad tak na spoločníkov spoločnosti ako aj na veriteľov spoločnosti s ručením obmedzeným. Samotná právna úprava procesu zníženia základného imania spoločnosti je upravená aj v Obchodnom zákonníku, avšak nie podrobne, iba veľmi okrajovo, nakoľko zákonodarca nechal uvedenú problematiku na úpravu v rámci spoločenskej zmluvy spoločnosti s ručením obmedzeným.

Problematika samotného zníženia základného imania spoločnosti je v rámci Obchodného zákonníka upravená tak, že o znížení základného imania spoločnosti vždy rozhoduje valné zhromaždenie spoločnosti. Hodnota upraveného základného imania spoločnosti sa pritom nesmie znížiť pod hodnotu základného imania spoločnosti stanovenú zákonom a tiež výška vkladu jednotlivých spoločníkov nesmie klesnúť pod sumu stanovenú zákonom.

Problematika zníženia základného imania spoločnosti v rámci Obchodného zákonníka je upravená nasledujúcim spôsobom:

- konateľ, resp. konatelia spoločnosti sú povinní zverejniť do 15 dní informáciu o znížení základného imania spoločnosti ako aj novú výšku základného imania spoločnosti a následne opätovne dvakrát po sebe s 30 dňovým časovým odstupom, pričom súčasťou oznámenia musí byť aj informácia, že veritelia spoločnosti môžu do 90 dní po poslednom oznámení prihlásiť svoje pohľadávky,
- veritelia, ktorí včas prihlásia svoje pohľadávky majú právo na primerané zabezpečenie takýchto prihlásených pohľadávok, alebo právo na uspokojenie ich pohľadávok,
- príslušný obchodný register príslušného súdu zapíše zníženie základného imania spoločnosti do obchodného registra len v prípade ak je preukázané, že oznámenie o znížení základného imania spoločnosti bolo v súlade s predchádzajúcimi uvedenými povinnosťami spoločnosti a zároveň pohľadávky veriteľov boli uspokojené alebo primerane zabezpečené.

Rozhodnutie o znížení základného imania spoločnosti prijíma valné zhromaždenie spoločnosti, pričom pri uvedenom rozhodovaní je potrebná dvojtretinová väčšina všetkých hlasov spoločníkov spoločnosti. Zákonom nie je stanovené aký obsah má mať uznesenie

valného zhromaždenia spoločnosti týkajúce sa zníženia základného imania spoločnosti.

Samotné uznesenie však musí obsahovať:

- určité a zároveň zrozumiteľné vyčíslenie výšky sumy, o ktorú sa základné imanie spoločnosti znižuje,
- presné vyčíslenie novej výšky vkladu každého spoločníka spoločnosti,
- údaj o znížení o vklad spoločníka, ktorého obchodný podiel prešiel na spoločnosť a tiež zmienku o tom, ako bude použitá uvedená suma, o ktorú sa základné imanie spoločnosti znižuje.

Suma podľa poslednej možnosti môže sa vyplatiť spoločníkom, prípadne sa môže použiť na doplnenie rezervného fondu alebo sa môže použiť na úhradu strát minulých období.

Zníženie základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným sa môže realizovať nasledujúcimi dvoma spôsobmi:

- znížením počtu vkladov spoločníkov,
- znížením nominálnej hodnoty jednotlivých vkladov spoločníkov.

Pri znížení nominálnej hodnoty vkladov spoločníkov sa to musí dotýkať všetkých spoločníkov spoločnosti s ručením obmedzeným.³⁸

Zníženie základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným, ako už bolo spomínané, musí byť zverejnené v Obchodnom vestníku, vďaka čomu sa zabezpečí, aby s uvedenou skutočnosťou boli oboznámení:

- obchodní partneri spoločnosti,
- veritelia spoločnosti.

Uvedenú skutočnosť o znížení základného imania spoločnosti sú konatelia spoločnosti povinní zverejniť do 15 dní od samotného rozhodnutia valného zhromaždenia spoločnosti. Po uplynutí tridsiatich dní od prvého zverejnenie musia opätovne zverejniť oznámenie a vyzvať veriteľov na prihlásenie svojich pohľadávok voči spoločnosti.

Zápis samotného zníženia základného imania spoločnosti do obchodného registra má deklaratórny charakter. Z uvedeného vyplýva, že zníženie základného imania spoločnosti je účinné dňom prijatia rozhodnutia valného zhromaždenia spoločnosti o znížení

³⁸ Bartová, Z., Nevolná, Z., Škrinár, A. *Zníženie základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným*. [online]

základného imania. Samotný návrh na zápis zníženia základného imania spoločnosti do obchodného registra sa podáva v súlade s vyhláškou č. 25/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú vzory tlačív na podávanie návrhov na zápis do obchodného registra a zoznam listín, ktoré je potrebné k návrhu na zápis priložiť. V súčasnosti je možné takýto zápis podať iba v elektronickej forme.

Samotný proces zníženia základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným je možné realizovať nasledujúcimi krokmi:

- rozhodnutím spoločníkov spoločnosti na valnom zhromaždení spoločnosti o znížení základného imania spoločnosti,
- vyhlásením konateľa spoločnosti o zmene základného imania a zmene vkladov spoločníkov po znížení základného imania spoločnosti,
- notifikačná povinnosť konateľa spoločnosti v súvislosti so znížením základného imania spoločnosti realizovaná prostredníctvom obchodného vestníka,
- zabezpečenie pohľadávok veriteľov spoločnosti,
- uspokojenie pohľadávok veriteľov spoločnosti,
- zápis o znížení základného imania spoločnosti do obchodného registra príslušného súdu.

K zápisu je potrebné priložiť potrebné dokumenty, pričom aby bolo zníženie základného imania legitímne, výška základného imania spoločnosti nesmie klesnúť pod 5.000,-EUR a zároveň hodnota vkladu jedného spoločníka nesmie klesnúť pod 750,-EUR.³⁹

³⁹ Bajuzík, M. *Zníženie základného imania v s.r.o. – Postup 2022*. [online]

2 Cieľ práce

V diplomovej práci bol stanovený hlavný cieľ, ako aj jednotlivé čiastkové ciele, ktorých úlohou je napomôcť k naplneniu stanoveného hlavného cieľa diplomovej práce. Hlavný cieľ diplomovej práce je nasledovný:

Na základe vykonania ekonomicko-právnej analýzy procesu znižovania základného imania vo vybraných krajinách poukázať na dopady takéhoto znižovania základného imania na spoločníkov spoločnosti s ručením obmedzeným, ako aj veriteľov spoločnosti s ručením obmedzeným. Zároveň posúdiť možnosti vytvorenia nadnárodnej právnej normy na úrovni Európskej únie, ktorá by upravovala spoločné pravidlá pre všetky krajiny Európskej únie v súvislosti so znižovaním základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným.

Okrem uvedeného hlavného cieľa sú v rámci vypracovanej diplomovej práce stanovené aj jednotlivé čiastkové ciele. Jedná sa o nasledujúce čiastkové ciele:

- na základe domácej a zahraničnej odbornej literatúry popísať súčasný stav riešenej problematiky s dôrazom na spoločnosť s ručením obmedzeným a hlavne základné imanie spoločnosti s ručením obmedzeným, jeho výšku, tvorbu, funkcie a taktiež zásady reálneho zachovania základného imania, dôvody, ktoré vedú k potrebe zníženia základného imania a samotný proces zníženia základného imania,
- výber vhodných metód skúmania, ako aj metodiky práce, tak aby bolo možné dosiahnuť relevantné a pravdivé výsledky v rámci realizovanej diplomovej práce,
- vyhodnotenie ekonomicko-právneho procesu znižovania základného imania v Slovenskej republike,
- vyhodnotenie ekonomicko-právneho procesu znižovania základného imania v Českej republike,
- vyhodnotenie ekonomicko-právneho procesu znižovania základného imania v Poľskej republike,
- vzájomná komparácia procesov znižovania základného imania vo vybraných krajinách,
- návrh možných legislatívnych riešení znižovania základného imania na úrovni Európskej únie,

- vyhodnotenie získaných výsledkov v rámci teoretickej a aplikačnej časti diplomovej práce,
- návrh odporúčaní pre prax, ktoré vziú z realizácie teoretickej a aplikačnej časti diplomovej práce.

Uvedené čiastkové ciele napomôžu naplniť hlavný stanovený cieľ diplomovej práce a taktiež prispejú k tomu, že získané záverečné vyhodnotenia a odporúčania pre prax, ktoré vziú z realizácie diplomovej práce budú relevantné a realizovateľné.

3 Metodika práce a metody skúmania

Aby bolo možné dosiahnuť relevantné výsledky a na základe nich vypracovať záverečné odporúčania pre prax, ktoré vzídu z realizácie diplomovej práce je potrebné stanoviť správnu metodiku vypracovania diplomovej práce a tiež vybrať správne vedecké metódy, ktoré budú v diplomovej práci použité.

V diplomovej práci je potrebné vykonať analýzu skutkového stavu ekonomicko-právnej problematiky znižovania základného imania vo vybraných krajinách. Uvedená ekonomicko-právna problematika bude skúmaná v rámci nasledujúcich krajín:

- Slovenská republika,
- Česká republika,
- Poľská republika.

Budú zhromaždené potrebné údaje a dáta, ktoré vytvoria súbor vstupných dát tak, aby ich bolo možné vzájomne porovnať a vyhodnotiť aktuálny stav v rámci skúmanej problematiky a tiež navrhnúť možné riešenia, ktoré by boli spoločné pre všetky krajiny Európskej únie.

V rámci diplomovej práce bude realizovaný deskriptívno-mapovací prieskum, na základe ktorého sa bude možné zorientovať v uvedenej problematike a zistiť aktuálny skutkový stav jednotlivých ekonomicko-právnych aspektov danej problematiky. Zároveň bude realizovaný relačný výskum, na základe ktorého bude možné získať jednotlivé súvislosti týkajúce sa ekonomicko-právnych aspektov skúmanej problematiky vo vybraných krajinách.

Aby bolo možné získať a následne analyzovať a vyhodnocovať relevantné vstupné údaje je potrebné, aby v diplomovej práci boli použité vhodné vedecké metódy, ktoré prispievajú k relevantným záverom a odporúčaniam. V diplomovej práci boli použité nasledujúce vedecké metódy:

- metóda selekcie – uvedená metóda bola použitá pri výbere vhodnej domácej a zahraničnej odbornej literatúry, na základe ktorej bude možné popísať teoretické východiská týkajúce sa súčasného stavu riešenia skúmanej problematiky tak doma, ako aj v zahraničí,

- metóda analýzy – uvedená metóda bola použitá pri spracovaní a vyhodnocovaní získaných vstupných údajov a dát, ktoré vzídu v rámci teoretickej časti diplomovej práce ako aj v rámci deskriptívno-mapovacieho prieskumu a relačného prieskumu,
- metóda deskripcie – uvedená metóda bola použitá pri popise jednotlivých aspektov týkajúcich sa možného znižovania základného imania, ako aj jednotlivých dopadov takéhoto znižovania základného imania na spoločníkov spoločnosti a veriteľov spoločnosti,
- metóda komparácie – uvedená metóda bude použitá pri vzájomnom porovnávaní získaných údajov a dát v rámci vstupného súboru dát pre jednotlivé vybrané krajiny, pre ktoré bude realizované porovnanie ekonomicko-právnych aspektov znižovania základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným,
- metóda dedukcie – uvedená metóda bude použitá pri stanovovaní všeobecných, čiastkových ako aj konečných vyhodnotení a odporúčaní na základe všeobecných poznatkov a predpokladov,
- metóda indukcie – uvedená metóda bude použitá pri stanovovaní všeobecných, čiastkových ako aj konečných vyhodnotení a odporúčaní na základe zistených údajov a dát v rámci vstupného súboru dát,
- metóda analógie – uvedená metóda bude použitá pri vzájomnom opise jednotlivých zhôd v rámci hodnotených krajín v procese znižovania základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným a ich využití pri návrhu spoločného riešenia znižovania základného imania v rámci všetkých krajín Európskej únie,
- metóda syntézy – uvedená metóda bude použitá pri charakterizovaní vzájomných súvislostí v rámci jednotlivých krajín pri znižovaní základného imania a vypracovaní záverečných hodnotení a odporúčaní vychádzajúcich z uvedených súvislostí.⁴⁰

⁴⁰ BAČÍKOVÁ, M., JANOVSÁ, A. 2018. *Základy metodológie pedagogicko-psychologického výskumu*. Košice: Vydavateľstvo ŠafárikPress, 2018. s. 85-93

4 Výsledky práce

V aplikačnej časti diplomovej práce boli posúdené možnosti a následné dopady zníženia základného imania pri spoločnostiach s ručením obmedzeným vo vybraných krajinách Európskej únie a následne navrhnutý možný jednotný spôsob riešenia zníženia základného imania na úrovni Európskej únie.

4.1 Zníženie základného imania v Slovenskej republike

Základné imanie spoločnosti s ručením obmedzeným je na Slovensku možné znížiť nasledujúcimi dvoma základnými spôsobmi:

- zníženie počtu vkladov spoločníkov – predstavuje efektívne zníženie základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným,
- zníženie menovitej hodnoty vkladov spoločníkov – predstavuje nominálne zníženie základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným.

Pri akomkoľvek znížení základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným je potrebné postupovať v súlade s príslušnou legislatívou.

Problematiku zníženia základného imania v spoločnosti s ručením obmedzeným upravuje na Slovensku Obchodný zákonník, ktorý v ustanovení § 146 uvádza, že rozhodnutie o znížení základného imania je plne v kompetencii valného zhromaždenia spoločnosti, pričom v rámci procesu zníženia základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným nesmie podiel spoločníkov na základnom imaní spoločnosti s ručením obmedzeným určený výškou vkladu spoločníka klesnúť pod 750,-EUR a zároveň celková hodnota základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným nesmie klesnúť pod 5.000,-EUR.

Z hľadiska právneho v procese zníženia základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným v zmysle § 147 OBZ má konateľ spoločnosti, resp. samotná spoločnosť s ručením obmedzeným zastúpená konateľom spoločnosti nasledujúce povinnosti:

- po rozhodnutí valného zhromaždenia spoločnosti s ručením obmedzeným je konateľ povinný zverejniť zámer o znížení základného imania, ako aj novú navrhovanú výšku základného imania do 15 dní po konaní príslušného valného zhromaždenia,

- takéto zverejnenie musí vykonať minimálne dva krát, pričom časový rozostup medzi uvedeným zverejnením musí byť 30 dní,
- spoločnosť s ručením obmedzeným v zastúpení konateľa spoločnosti musí v danom zverejnení vyzvať všetkých veriteľov, aby v lehote do 90 dní po druhom zverejnení prihlásili svoje pohľadávky.

Následne, po druhom zverejnení môžu veritelia prihlasovať v lehote 90 dní svoje pohľadávky, pričom spoločnosť s ručením obmedzeným je povinná uvedené pohľadávky svojich veriteľov:

- primerane zabezpečiť,
- v prípade možnosti uvedené pohľadávky uspokojiť.

Obchodný register príslušného okresného súdu zapíše zníženie základného imania iba vtedy, ak sa preukáže, že po rozhodnutí valného zhromaždenia spoločnosť oznámila zníženie základného imania spôsobom, ako je to uvedené v ustanovení § 147 OBZ a zároveň prihlásení veritelia a ich pohľadávky boli:

- primerane zabezpečené,
- vyplatené.

Overená informácia o veriteľoch spoločnosti je podkladom pre rozhodovanie o zápise o znížení základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným do príslušného obchodného registra.

Samotné zníženie základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným sa teda v rámci slovenskej právnej úpravy realizuje tak, že dochádza k zníženiu menovitej hodnoty jednotlivých vkladov spoločníkov, pričom nová menovitá hodnota vkladov spoločníkov zodpovedá novej výške základného imania. Zároveň v rámci rozhodnutia valného zhromaždenia musí byť uvedené, akým spôsobom bude suma, o výšku ktorej sa základné imanie spoločnosti s ručením obmedzeným znižuje vysporiadaná. Najčastejšie pri znížení základného imania sa suma, o ktorú sa znížilo základné imanie vypláca spoločníkom.

Zníženie základného imania a následné vyplatenie sumy, o ktorú sa zníži základné imanie má v rámci slovenskej právnej úpravy dopad na spoločníkov z hľadiska toho, že takto vyplatená suma môže byť posudzovaná ako príjem, ktorý následne musí spoločník zdaňovať. Pri takomto posudzovaní sa berie do úvahy, či:

- základné imanie, ktoré bolo znížené, nebolo predtým zvyšované,
- základné imanie, ktoré bolo znížené, bolo predtým zvyšované, a to peňažným vkladom,
- základné imanie, ktoré bolo znížené, bolo predtým zvyšované, a to nepeňažným vkladom,
- základné imanie, ktoré bolo znížené, bolo predtým zvyšované, a to z nerozdeleného zisku z minulých rokov.

Okrem nutnosti posúdenia zaplatenia dane z príjmu spoločníka z dôvodu vyplatenia sumy zníženého základného imania môže sa pri znížení základného imania zmeniť aj postavenie jednotlivých spoločníkov, ak samotné zníženie základného imania neprebehne proporcionálne medzi všetkými spoločníkmi. V takomto prípade (neproporcionálneho zníženia) je však potrebná dohoda a následný súhlas spoločníkov už počas konania valného zhromaždenia, ktoré rozhoduje o znížení základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným.

Základné imanie, ktoré bolo znížené, nebolo predtým zvyšované

Pri takomto znížení základného imania a následnej výplate finančných prostriedkov spoločníkovi nemožno konštatovať, že u spoločníka dôjde k prírastku majetku (zvýšenie výnosu), a preto takéto vyplatenie sumy vyplývajúce zo zníženia základného imania nemožno považovať za predmet dane.

Základné imanie, ktoré bolo znížené, bolo predtým zvyšované, a to peňažným vkladom

Aj keď pri znížení základného imania, ktoré bolo predtým zvyšované, rozdiel medzi pôvodným základným imaním a navýšeným základným imaním pripadajúci na sumu, o ktorú bolo znížené základné imanie je predmetom dane, avšak ak predmetom zvýšenia základného imania bol peňažný vklad vyplatený spoločníkom, takýto príjem zo zníženého základného imania nie je predmetom zdaňovania a spoločníkovi nevzniká zdaniteľný príjem.

Základné imanie, ktoré bolo znížené, bolo predtým zvyšované, a to nepeňažným vkladom

Pri znižovaní základného imania, ktoré bolo predtým zvýšené nepeňažným vkladom, je potrebné urobiť nové ocenenie nepeňažného vkladu a zistiť rozdiel, ktorý v priebehu času pri danom nepeňažnom vklade nastal. Ak došlo k zvýšeniu hodnoty nepeňažného vkladu

je potrebné znížené základné imanie v závislosti od oceneného rozdielu zo strany spoločníka spoločnosti s ručením obmedzeným zdaniteľ. Ak nedošlo k zvýšeniu hodnoty nepeňažného vkladu, prípadne došlo k zníženiu hodnoty nepeňažného vkladu v rámci daného obdobia, takáto suma zníženého základného imania nie je pre spoločníka, ktorému bola vyplatená predmetom dane.

Základné imanie, ktoré bolo znížené, bolo predtým zvyšované, a to z nerozdeleného zisku z minulých rokov

Ak bolo zvýšené základné imanie z nerozdeleného zisku, je potrebné určiť, v akom období došlo v predchádzajúcom období k zvýšeniu základného imania. Na základe zmien v legislatíve možno konštatovať, že ak zvýšenie základného imania bolo realizované do konca roka 2003, potom príjmy zo zníženia takto predtým zvýšeného základného imania podliehajú u spoločníka zdaneniu. Ak však došlo k zvýšeniu základného imania po roku 2003 a následne bol vyplatený príjem spoločníka vyplývajúci zo zníženia základného imania, takýto príjem nepodlieha zdaňovaniu.

Uvedené možnosti dopadov znižovania základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným na jednotlivých spoločníkov predstavujú iba základné princípy a je nevyhnutné, aby pri každom znížení základného imania a následnom vyplatení sumy zníženého základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným boli z daňového hľadiska dopady takto zníženého základného imania na spoločníkov posudzované pre každý takýto prípad individuálne.

Zníženie základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným je potrebné po jeho realizácii evidovať v rámci účtovníctva spoločnosti s ručením obmedzeným. Samotné zaúčtovanie zníženia základného imania v rámci účtovníctva spoločnosti s ručením obmedzeným v súlade s príslušnými legislatívnymi predpismi a účtovnými štandardmi je uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 2 Zaúčtovanie zníženia základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným

Popis	Doklad	MD/D
--------------	---------------	-------------

Zníženie základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným pred zápisom do obchodného registra	ID – Zápisnica z valného zhromaždenia	419/365
Poplatok za zápis do obchodného registra	VBÚ – Výpis z bankového účtu	538/221
Zníženie základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným po zápise do obchodného registra	ID – Výpis z obchodného registra	411/419
Vrátenie vkladov spoločníkom	VBÚ – Výpis z bankového účtu	365/221
Konečný zostatok základného imania	ID – Sumarizácia účtu	411/702

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Cenigová, A. *Podvojný účtovníctvo podnikateľov 2020*, 2020

Pri znížení základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným sa uvedené zníženie nedotýka len samotnej spoločnosti a spoločníkov spoločnosti, ale aj prípadných veriteľov spoločnosti. Znížením základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným dochádza k dotknutiu jednotlivých práv veriteľov spoločnosti s ručením obmedzeným a z uvedeného dôvodu im Obchodný zákonník priznáva určitý stupeň ochrany. Táto ochrana sa nazýva ako tzv. vyzývacie konanie, v rámci ktorého je spoločnosť s ručením obmedzeným povinná zverejniť v Obchodnom vestníku všetky náležitosti, tak ako to bolo uvedené v predchádzajúcom texte. Je však potrebné si uvedomiť, že veriteľ má na základe uvedeného vyzývacieho konania právo, avšak nie povinnosť prihlásiť svoju pohľadávku. Zároveň je potrebné uviesť, že ak veriteľ zmešká termín prihlásenia svojej pohľadávky, toto zmeškanie nijakým spôsobom nepredstavuje samotný zánik jeho pohľadávky. Obchodný zákonník neukladá povinnosť spoločnosti s ručením obmedzeným oboznámiť osobitne každého svojho veriteľa priamo na adresu veriteľa, aj keď spoločnosti s ručením obmedzeným je takáto adresa známa. Je iba na zvážení samotnej spoločnosti, či pristúpi k takejto forme oboznámenia svojich veriteľov o znížení základného imania. Ak aj veriteľ neprihlási v deväťdesiat dňovej lehote svoju pohľadávku, ostáva naďalej veriteľom spoločnosti, avšak nemôže si uplatňovať práva, ktoré mu Obchodný zákonník poskytuje z titulu zníženia základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorá je v dlžníckom postavení. Pri samotnom prihlásení pohľadávky v rámci vyzývacieho konania pri dodržaní uvedenej lehoty je potrebné, aby bolo možné z takto prihlásenej pohľadávky jednoznačne zistiť:

- o akú pohľadávku veriteľa sa jedná,
- aká je výška danej pohľadávky.

Zároveň pri prihlásení pohľadávky musí veriteľ uviesť, že uvedenú pohľadávku prihlasuje v súvislosti s oznámením o znížení základného imania spoločnosti dlžníkom spoločnosti.⁴¹

Veriteľ má v podstate nasledujúce možnosti, ako postupovať pri oznámení o znížení základného imania u spoločnosti s ručením obmedzeným:

- požaduje primerané zabezpečenie svojej pohľadávky,
- dohodne sa o vyplatení svojej pohľadávky,
- súhlasí so znížením základného imania, aj keď nedôjde k zabezpečeniu ani k uspokojeniu jeho pohľadávky.

To, akým spôsobom sa rozhodne veriteľ pristúpiť k ohlasovaniu základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným je plne v kompetencii a práve veriteľa. Samotná primeranosť zabezpečenia pohľadávky je však na dohode medzi spoločnosťou s ručením obmedzeným, ktorá znižuje základné imanie a veriteľom. Samotné primerané ručenie za prihlásenú pohľadávku môže byť:

- založením pohľadávky,
- zabezpečením iného ručenia,
- bankovou zárukou,
- zriadením záložného práva,
- vyhlásením spoločnosti o uznaní dlhu.

Ako už bolo uvedené, je na dohode medzi veriteľom a dlžníkom, akým spôsobom bude primerane zabezpečená prihlásená pohľadávka v procese zníženia základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným.

Až po splnení uvedených podmienok môže obchodný register príslušného okresného súdu zapísať zníženie základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným. Samotné uznesenie o znížení základného imania je následne uložené v rámci zbierky listín, vďaka čomu sa zvyšuje informovanosť tretích osôb o znížení základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným.⁴²

⁴¹ HANES, D. *Spoločnosť s ručením obmedzeným v novej právnej úprave*. Bratislava: Iura Edition, 2002. s. 295

⁴² ŠKRINÁR, A. a kol. *Obchodné právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. s. 114

4.2 Zníženie základného imania v Českej republike

Nakoľko Slovenská republika a Česká republika tvorili až do roku 1992 spoločný štát, je riešenie obchodných spoločností v oboch krajinách podobné. V českej legislatíve bol v rámci zákona č. 513/1991 Sb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 513/1991 Sb.) v paragrafe 59 vklad spoločníka definovaný nasledovne:

- súhrn peňažných prostriedkov,
- súhrn peniazmi oceneľných hodnôt (nepeňažný vklad), ktoré sa fyzická osoba zaviazala vložiť do spoločnosti s ručením obmedzeným za účelom nadobudnutia podielu v tejto spoločnosti alebo zvýšenia účasti na tejto spoločnosti.

Česká legislatíva základné imanie spoločnosti s ručením obmedzeným označuje pojmom základný kapitál. Uvedená legislatíva zároveň u spoločnosti s ručením obmedzeným limituje nasledujúce náležitosti týkajúce sa základného kapitálu:

- minimálna výška základného kapitálu musí byť 200.000,-Kč,
- minimálna výška vkladu spoločníka je 20.000,-Kč.

V paragrafe 125 uvedeného zákona č. 513/1991 Sb. je uvedené, že valná hromada, ktorá je najvyšším orgánom spoločnosti rozhoduje tak o zvýšení ako aj znížení základného kapitálu spoločnosti. Pri rozhodovaní o znížení základného kapitálu spoločnosti s ručením obmedzeným paragraf 146 uvedeného zákona uvádza, že samotné rozhodnutie o znížení základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným musí obsahovať:

- výšku čiastky, ktorá predstavuje zníženie základného kapitálu spoločnosti,
- informáciu o zmene výšky vkladov jednotlivých spoločníkov,
- údaj, čo bude s čiastkou, ktorá predstavuje sumu zníženia základného kapitálu spoločnosti s ručením obmedzeným.

Čiastka, o ktorú bol znížený základný kapitál spoločnosti môže byť podľa zákona č. 513/1991 Sb. použitá nasledovne:

- vyplatená spoločníkom,
- o túto čiastku bude znížená povinnosť spoločníka splatiť vklad,
- iný spôsob naloženia s uvedenou čiastkou.

Zároveň uvedený zákon uvádza, že zníženie základného imania môže byť realizované o výšku vkladu, ktorý pripadá na podiel spoločnosti na vlastnom majetku. Zároveň uvedený zákon taktiež pripúšťa, že vklady spoločníkov je možné znížiť aj nerovnomerne, avšak s takýmto znížením vkladov musia súhlasiť všetci spoločníci spoločnosti.

Pri znížení základného kapitálu spoločnosti sa tento kapitál nemôže znížiť pod stanovenú hodnotu určenú týmto zákonom a zároveň nie je možné znížiť výšku vkladu spoločníka pod zákonom stanovenú hodnotu. Zároveň zákon ukladá, že už v pozvánke na príslušnú valnú hromadu musí táto pozvánka obsahovať všetky náležitosti, ktoré informujú o:

- zníženie základného kapitálu,
- spôsobe zníženia základného kapitálu.

Zároveň v paragrafe 147 v uvedenej právnej norme je uvedené, že konateľ spoločnosti, prípadne samotná spoločnosť zastúpená konateľom spoločnosti majú povinnosť:

- informovať o znížení základného kapitálu spoločnosti do 15 dní po konaní valnej hromady,
- dva krát po sebe s rozstupom 30 dní informovať o znížení základného kapitálu spoločnosti s ručením obmedzeným,
- vyzvať veriteľov spoločnosti, aby do 90 dní od posledného oznámenia o znížení základného kapitálu spoločnosti prihlásili svoje pohľadávky.

Uvedené povinnosti nie je potrebné realizovať v prípade ak zníženie základného kapitálu spoločnosti s ručením obmedzeným bolo realizované za účelom:

- úhrad straty,
- vytvorenia rezervného fondu.

Všetky pohľadávky veriteľov, ktorí prihlásili svoje pohľadávky na základe realizovanej výzvy musia byť zo strany spoločnosti primerane zabezpečené, v prípade možnosti uspokojené. Zároveň však nie je možné, aby znížením základného kapitálu spoločnosti došlo k zníženiu vymožiteľnosti pohľadávok spoločnosti. V prípade ak má veriteľ pocit, že znížením základného kapitálu spoločnosti môže dôjsť k nedobytnosti jeho pohľadávky, môže súd rozhodnúť o dodatočnom zaistení takejto pohľadávky v závislosti:

- od druhu pohľadávky,

- od výšky pohľadávky.

Samotný súd pristúpi k zápisu zníženia základného kapitálu do obchodného registra iba v prípade, ak bolo takéto zníženie základného kapitálu spoločnosti s ručením obmedzeným oznámené v súlade s príslušnými legislatívnymi predpismi a pohľadávky veriteľov boli primerane uspokojené alebo zabezpečené. Samotné zníženie základného kapitálu je účinné dňom zápisu novej výšky základného kapitálu do obchodného registra.

Spoločníkom spoločnosti nie je možné poskytnúť žiadne plnenie v súvislosti so znížením základného kapitálu spoločnosti pred zápisom samotného zníženia základného kapitálu spoločnosti s ručením obmedzeným do obchodného registra.

Zákon č. 90/2012 Sb. o obchodných korporáciách v aktuálnom znení (ďalej len zákon o obchodných korporáciách alebo ZOK) umožňuje v prípade, ak to zároveň umožňuje spoločenská zmluva spoločnosti s ručením obmedzeným znížiť minimálny vklad spoločníka na 1,-Kč. Ako sa uvádza v odôvodnení zákona, iba zdanlivo týmto dochádza k zhoršeniu ochrany veriteľov, nakoľko základný kapitál spoločnosti s ručením obmedzeným je často iba účtovnou záležitosťou. Uvedený zákon v paragrafe 40 uvádza, že ochrana veriteľov v spoločnosti s ručením obmedzeným musí byť nahradená testom insolventie a v prípade, že takýto test je neúspešný, nemôže spoločnosť s ručením obmedzeným svojim spoločníkom vyplácať:

- vygenerované zisky,
- iné finančné prostriedky z vlastných zdrojov.

Zároveň v uvedenom zákone o obchodných korporáciách v paragrafoch 233 až 240 je proces znižovania základného kapitálu spoločnosti s ručením obmedzeným upravený tak, že samotné rozhodnutie valného zhromaždenia musí obsahovať:

- čiastku, o ktorú sa základný kapitál znižuje,
- spôsob, akým bude naložené s čiastkou, o ktorú sa znížil základný kapitál,
- informáciu o zmenách vkladov a počte spoločníkov.

Samotné zníženie vkladov spoločníkov môže byť pomerné, ako aj nepomerné, avšak pri nepomernom znížení vkladov je potrebný súhlas všetkých spoločníkov. Zároveň výška vkladov spoločníkov nesmie klesnúť pod sumu, ktorá je určená v rámci spoločenskej zmluvy. Konateľ spoločnosti, resp. samotná spoločnosť je povinná informovať o znížení

základného kapitálu totožným spôsobom ako to bolo uvedené v zákone č. 513/1991 Sb. (uvedené v predchádzajúcom texte).

Z hľadiska spoločníkov spoločnosti pri znížení základného kapitálu v súvislosti s príslušnými ustanoveniami zákona o dani z príjmu takéto vyplatené príjmy spoločníkom plynúce zo zníženia základného imania podliehajú 15-percentnej zrážkovej dani, avšak iba v prípade, ak zdrojom predchádzajúceho zvýšeného vkladu bol zisk spoločnosti s ručením obmedzeným.

Zníženie základného kapitálu spoločnosti s ručením obmedzeným je potrebné po jeho realizácii evidovať v rámci účtovníctva spoločnosti s ručením obmedzeným. Samotné zaúčtovanie zníženia základného kapitálu v rámci účtovníctva spoločnosti s ručením obmedzeným v súlade s príslušnými legislatívnymi predpismi a účtovnými štandardmi je uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 3 Zaúčtovanie zníženia základného kapitálu spoločnosti s ručením obmedzeným

Popis	Doklad	MD/D
Zníženie základného kapitálu spoločnosti s ručením obmedzeným pred zápisom do obchodného registra	ID – Zápisnica z valného zhromaždenia	419/365
Zrážková daň 15% súvisiaca so znížením základného kapitálu	ID – Výpočet zrážkovej dane	365/342
Vyplatenie zníženia základného kapitálu spoločníkovi	VBÚ – Výpis z bankového účtu	365/221
Výplata zrážkovej dane	VBÚ – Výpis z bankového účtu	342/221
Zníženie základného kapitálu spoločnosti s ručením obmedzeným po zápise do obchodného registra	ID – Výpis z obchodného registra	411/419

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Chlada, J. *Snížení základního kapitálu s.r.o. účetně a daňově*, 2014

Samotné zníženie základného kapitálu spoločnosti s ručením obmedzeným sa nedotýka len spoločníkov spoločnosti a samotnej spoločnosti, ale aj veriteľov spoločnosti. V súlade s príslušnou českou legislatívou hlavne zákona č. 513/1991 Sb. sa veriteľom priznáva primeraný druh ochrany, ktorý spočíva v prihlásení pohľadávky voči spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorá znižuje svoj základný kapitál. Po prihlásení a pred samotným

zápisom o znížení základného kapitálu musí spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorá znižuje svoj základný kapitál sa dohodnúť so svojim veriteľom na:

- primeranom zabezpečení prihlásenej pohľadávky,
- vyplatení prihlásenej pohľadávky.

Ochrana veriteľov je aj v tom, že spoločnosť v predchádzajúcom období nemohla v súlade so zákonom č. 90/2012 Sb. realizovať výplatu zisku spoločníkom bez toho, aby realizovala test insolventie. Iba na základe výsledkov takéhoto testu spoločnosti s ručením obmedzeným mohla spoločnosť vyplácať spoločníkov zo zisku, prípadne im poskytovať iné finančné plnenie. Týmto bola zvýšená ochrana veriteľov, avšak stále ostali v platnosti ustanovenia zákona č. 513/1991 Sb., ktoré určovali povinnosti pre spoločnosť s ručením obmedzeným v prípade ak sa rozhodne znížiť svoj základný kapitál. Každý veriteľ musel v stanovenej lehote prihlásiť svoju pohľadávku, pričom z prihlásenia musí byť jasné:

- o aký typ pohľadávky sa jedná,
- aká je výška danej pohľadávky.

Zároveň zákon stanovuje, že spoločnosť sa musí s veriteľom dohodnúť ohľadom jeho pohľadávky. V zákone sú však stanovené aj výnimky, kedy sa spoločnosť nemusí dohodnúť s veriteľmi ohľadom pohľadávok, avšak uvedené výnimky neznižujú možnosť vymožitelnosti pohľadávok veriteľom. Samotný spôsob zabezpečenia pohľadávky zákon neupravuje a je iba na dohode medzi veriteľom a spoločnosťou s ručením obmedzeným, ktorá znižuje svoj základný kapitál, akým spôsobom dôjde k zabezpečeniu pohľadávky. V prípade ak by nedošlo k dohode ohľadom zabezpečenia pohľadávok veriteľov môže o samotnom spôsobe zabezpečenia týchto pohľadávok rozhodnúť súd buď na návrh:

- spoločnosti, ktorá znižuje základný kapitál,
- veriteľov spoločnosti, ktorá znižuje základný kapitál.

Prípadne súd môže o takomto zabezpečení pohľadávok rozhodnúť na základe vlastného rozhodnutia.

Samotné zníženie základného kapitálu spoločnosti s ručením obmedzeným ako aj všetky následné výplaty smerom k spoločníkom spoločnosti s ručením obmedzeným je možné realizovať až po zápise zníženia základného kapitálu spoločnosti do obchodného registra.

4.3 Zníženie základného imania v Poľskej republike

V poľskej právnej úprave sa spoločnosť s ručením obmedzeným taktiež zaraďuje medzi kapitálové obchodné spoločnosti, ktoré majú samostatnú právnu subjektivitu. Spoločnosti sú povinné v rámci svojho názvu uvádzať skratku z o.o. Samotný právny rámec upravuje zákon č. 2013/1030 zo dňa 15. septembra 2000 – Zákoník obchodných spoločností. Základné imanie spoločnosti (kapitał zakładowy) môže pozostávať z:

- peňažných vkladov,
- nepeňažných vkladov.

Spoločníci už pri vzniku spoločnosti s ručením obmedzeným musia splatiť celé základné imanie spoločnosti. Pri nepeňažných vkladoch sa za splatený vklad považuje až prevod vlastníctva na spoločnosť. Základné imanie spoločnosti je charakterizované ako primárny majetok spoločnosti, pričom spoločnosť v rámci poľskej právnej úpravy môže mať okrem povinného základného imania aj doplnkové imanie vo forme:

- rezervného fondu,
- podnikového sociálneho fondu.

Doplnkové imanie slúži hlavne na krytie bilančných strát spoločnosti s ručením obmedzeným, pričom do doplnkového imania sa môže prevádzať aj určitá časť vygenerovaného zisku spoločnosti.

Poľská právna úprava určuje, že spoločnosť s ručením obmedzeným a jej základné imanie musia spĺňať nasledujúce aspekty:

- minimálna výška základného imania je 5.000,-PLN,
- minimálna nominálna výška hodnoty jedného podielu je 50,-PLN.

Hodnota základného imania je následne prevedená po zápise spoločnosti do obchodného registra do majetku spoločnosti. Spoločnosť môže s majetkom v podobe základného imania nakladať v súlade s účelom svojej činnosti.

Samotné zníženie základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným upravuje paragraf 264, ktorý uvádza, že o znížení základného imania môže rozhodnúť správna rada

spoločnosti s ručením obmedzeným ako najvyšší orgán spoločnosti. V uznesení správnej rady o znížení základného imania musí byť uvedené:

- suma, o ktorú sa znižuje základné imanie spoločnosti s ručením obmedzeným,
- samotný spôsob zníženia základného imania spoločnosti.

Pri znížení základného imania spoločnosti nemôže toto základné imanie klesnúť pod zákonom stanovené minimum a zároveň sa nemôžu znížiť podiely jednotlivých spoločníkov pod zákonom stanovenú minimálnu nominálnu výšku hodnoty podielu spoločníka v spoločnosti s ručením obmedzeným. Po rozhodnutí správnej rady o znížení základného imania je konateľ spoločnosti alebo samotná spoločnosť povinná vyzvať veriteľov, aby do troch mesiacov vzniesli námietky, že nesúhlasia so znížením základného imania spoločnosti. V prípade ak takéto námietky veritelia vzniesli majú právo, aby ich pohľadávka bola:

- primerane zabezpečená,
- v prípade možnosti vyplatená.

Ak veritelia nevzniesú námietky považuje sa to za to, že súhlasia so znížením základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným.

Následne predstavenstvo spoločnosti je povinné oznámiť registrovému súdu, že správna rada rozhodla o znížení základného imania, pričom súčasťou uvedeného oznámenia musí byť:

- samotné uznesenie týkajúce sa zníženia základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným,
- doklad o realizácii výzvy pre veriteľov,
- vyhlásenie členov predstavenstva, že všetci veritelia, ktorí vzniesli námietku voči zníženiu základného imania boli buď vyplatení alebo ich pohľadávky boli primerane zabezpečené.

Samotné rozhodnutie správnej rady nemusí byť realizované formou zhromaždenia, ale môže byť realizované formou notárskej zápisnice, pričom aj pri notárskej zápisnici musia byť splnené všetky podmienky týkajúce sa zasadnutia správnej rady.

Zníženie základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným musí byť okrem samotného oznámenia príslušnému registračnému súdu zaznamenané aj v účtovníctve

spoločnosti s ručením obmedzeným. Účtovné zápisy musia byť v súlade s príslušnými legislatívnymi predpismi a účtovnými štandardmi.

Spoločníci spoločnosti sú povinní sa o znížení základného imania dohodnúť na správnej rade spoločnosti, pričom až po právoplatnom prijatí uznesenia môžu pristúpiť k samotnému procesu zápisu zníženia základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným. V prípade ak sa suma zníženého základného imania rozdelí medzi spoločníkov sú povinní za takto získaný príjem odvieť daň z príjmu.

Zníženie základného imania spoločnosti sa taktiež dotýka aj veriteľov spoločnosti, pričom v poľskej právnej úprave veritelia spoločnosti môžu zniesť námietky, že nesúhlasia so znížením základného imania a na základe uvedenej námietky majú právo:

- na zabezpečenie svojej pohľadávky,
- na vyplatenie v prípade možnosti svojej pohľadávky.

Ak uvedené námietky nepodajú, berie sa to ako keby so znížením základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným súhlasili. Zároveň sú veritelia v legislatívnej úprave Poľskej republiky chránení aj inými ustanoveniami týkajúcimi sa základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným. Poľská právna úprava upravuje, že každá spoločnosť s ručením obmedzeným musí:

- mať dostatočné krytie základného imania, pričom ak v rámci súvahy spoločnosť vykazuje stratu, ktorá je vyššia ako je výška polovice základného imania, musí sa zvolať valné zhromaždenie spoločnosti, ktoré rozhodne o ďalšej činnosti spoločnosti s ručením obmedzeným,
- zároveň ak majetok spoločnosti je nižší ako je hodnota základného imania, to znamená, že majetok nepokrýva dlhy spoločnosti, je konateľ spoločnosti povinný podať návrh na vyhlásenie konkurzu spoločnosti.

4.4 Komparácia dopadov zníženia základného imania vo vybraných krajinách

Na základe vykonanej právnej a ekonomickej analýzy priebehu a dopadov zníženia základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným v Českej republike, Poľskej republike a Slovenskej republike možno vypracovať komparáciu dopadov takéhoto zníženia

základného imania tak na spoločníkov spoločnosti, ako aj veriteľov spoločnosti. Súčasťou danej komparácie sú aj základné porovnania týkajúce sa samotného základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným v uvedených krajinách. Uvedené komparácie sú zosumarizované v nasledujúcich tabuľkách.

Tabuľka 4 Komparácia základných náležitostí týkajúcich sa základného imania

	Slovenská republika	Česká republika	Poľská republika
Legislatíva	513/1991 Zb.	513/1991 Sb. 90/2012 Sb.	2013/1030
Vklad spoločníkov	peňažný vklad nepeňažný vklad	peňažný vklad nepeňažný vklad	peňažný vklad nepeňažný vklad
Minimálna výška základného imania	5.000,-EUR	200.000,-Kč	5.000,-PLN
Minimálna výška podielu spoločníka	750,-EUR	20.000,-Kč	50,-PLN

Zdroj: Vlastné spracovanie

Vo všetkých troch krajinách je možné vklad spoločníkov realizovať peňažným a nepeňažným vkladom, pričom

V Slovenskej republike a Poľskej republike upravuje problematiku základného imania a jeho znižovania jedna právna norma a v Českej republike túto problematiku upravujú dve právne normy.

Komparácia samotného oznámenia o znížení základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným v hodnotených krajinách je zhrnutá v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 5 Oznámenie o znížení základného imania

	Slovenská republika	Česká republika	Poľská republika
Orgán, ktorý rozhoduje o znížení základného imania	valné zhromaždenie	valná hromada	správna rada
Obsah oznámenia o znížení základného imania	zákon presne neupravuje	výšku čiastky, o ktorú sa základné imanie znižuje	výšku čiastky, o ktorú sa základné imanie znižuje

		informácia o nových výškach vkladov spoločníkov	informácia o naložení s čiastkou, o ktorú sa znižuje základné imanie
		informácia o naložení s čiastkou, o ktorú sa znižuje základné imanie	

Zdroj: Vlastné spracovanie

Slovenská legislatíva presne neupravuje ako má vyzerat' oznámenie o znížení základného imania, iba uvádza, že takéto oznámenie je potrebné vypracovať na základe rozhodnutia valného zhromaždenia. Najpodrobnejšie informácie týkajúce sa oznámenia o znížení základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným uvádza česká legislatíva.

Komparácia lehôt, ktoré vyplývajú z legislatívy a súvisia so znížením základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným v hodnotených krajinách je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 6 Časové lehoty týkajúce sa informácií o znížení základného imania

	Slovenská republika	Česká republika	Poľská republika
Informácie o znížení základného imania	15 dní po valnom zhromaždení opakovane 2x s rozstupom 30 dní	15 dní po valnom zhromaždení opakovane 2x s rozstupom 30 dní	neuveďená
Výzva pre veriteľov	áno	áno	áno
Lehota pre veriteľov	90 dní	90 dní	90 dní

Zdroj: Vlastné spracovanie

Slovenská a česká právna úprava presne definuje lehoty, aké je potrebné dodržat' pri oznámení o znížení základného imania a výzve pre veriteľov. Poľská právna úprava definuje iba samotnú lehotu pre veriteľov, kedy môžu podať námietky voči zníženiu základného imania.

Komparácia vplyvu zníženia základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným na spoločníkov spoločnosti je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 7 Vplyv zníženia základného imania na spoločníkov spoločnosti

	Slovenská republika	Česká republika	Poľská republika
Možnosť vyplatenia sumy zo zníženého základného imania spoločníkom	áno	áno	áno
Potreba zdanenia vyplatenej sumy	áno, s možnými výnimkami	zrážkovou daňou	áno

Zdroj: Vlastné spracovanie

Každá krajina umožňuje vyplatiť spoločníkom sumu zodpovedajúcu výške zníženého základného imania vo výške ich podielu na základnom imaní. Zároveň spoločníci musia zaplatiť za takto prijatú sumu daň, avšak v každej krajine je platba dane upravená iným spôsobom.

Komparácia vplyvu zníženia základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným na veriteľov spoločnosti je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 8 Vplyv zníženia základného imania na veriteľov spoločnosti

	Slovenská republika	Česká republika	Poľská republika
Existujúca lehota na prihlásenie pohľadávky	áno	áno	áno
Dĺžka lehoty	90 dní	90 dní	90 dní
Potrebný úkon	prihlásenie pohľadávok	prihlásenie pohľadávok	podanie námietky voči zníženiu základného imania

Zdroj: Vlastné spracovanie autora

V Českej a Slovenskej republike majú veritelia rovnaké lehoty a aj povinnosti, iba v Poľskej republike musia podať námietku voči zníženiu ZI a až následne prihlásiť pohľadávku.

Komparácia oznámenia o pohľadávke a možnosti riešenia pohľadávky v jednotlivých hodnotených krajinách sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 9 Riešenie pohľadávok pri znížení základného imania spoločnosti

	Slovenská republika	Česká republika	Poľská republika
--	----------------------------	------------------------	-------------------------

Podoba oznámenia o prihlásení pohľadávky	typ pohľadávky výška pohľadávky	typ pohľadávky výška pohľadávky	typ pohľadávky výška pohľadávky
Možnosti riešenia pohľadávky	primerané zabezpečenie pohľadávky vyplatenie pohľadávky	primerané zabezpečenie pohľadávky vyplatenie pohľadávky	primerané zabezpečenie pohľadávky vyplatenie pohľadávky
Spôsob riešenia pohľadávky	dohodou	dohodou	dohodou

Zdroj: Vlastné spracovanie

Vo všetkých troch krajinách je forma riešenia pohľadávok pri znížení základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným rovnaká.

Komparácia spôsobu zápisu zníženia základného imania do obchodného registra v hodnotených krajinách je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 10 Riešenie pohľadávok pri znížení základného imania spoločnosti

	Slovenská republika	Česká republika	Poľská republika
Doklady potrebné pre zápis	uznesenie valného zhromaždenia potvrdenie o splnení informačnej povinnosti dohoda s veriteľmi	uznesenie valnej hromady potvrdenie o splnení informačnej povinnosti dohoda s veriteľmi	uznesenie správnej rady prehlásenie predstavenstva o vysporiadaní pohľadávok
Platnosť zníženia základného imania	po zápise do obchodného registra	po zápise do obchodného registra	po zápise do obchodného registra

Zdroj: Vlastné spracovanie

Vo všetkých troch krajinách je zápis do príslušného obchodného registra možný až po splnení zákonom definovaných povinností, pričom samotné nadobudnutie účinnosti zníženia základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným nadobudne právoplatnosť až po konečnom zápise do obchodného registra.

4.5 Riešenie zníženia základného imania na úrovni Európskej únie

V súčasnom období neexistuje jednotná právna norma (nadradená legislatíva Európskej únie), ktorá by jednotne určovala riešenie zníženie základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným. Pri prijímaní takejto jednotnej právnej normy by sa malo vychádzať z nasledujúcich základných aspektov:

- vklady spoločníkov do základného by boli možné vo forme tak peňažných ako aj nepeňažných vkladov,
- minimálna výška základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným by bola 5.000,-EUR, prípadne ekvivalent v národnej mene,
- minimálna výška podielu spoločníka v nominálnej hodnote by bola 500,-EUR, prípadne ekvivalent v národnej mene.

Orgánom, ktorý rozhoduje o znížení základného imania by bolo valné zhromaždenie spoločnosti, ktoré by tvorili všetci spoločníci spoločnosti a ktoré by muselo ohľadom zníženia základného imania spoločnosti rozhodnúť jednohlasne.

Obsah samotného oznámenia o znížení základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným by zo zákona musel obsahovať:

- výšku čiastky, o ktorú sa základné imanie znižuje,
- informácie o nových výškach vkladov jednotlivých spoločníkov,
- informácie o spôsobe naloženia s čiastkou, o ktorú sa znižuje základné imanie spoločnosti s ručením obmedzeným.

Následne po rozhodnutí valného zhromaždenia by štatutárny orgán spoločnosti s ručením obmedzeným mal za povinnosť do 14 dní od konania valného zhromaždenia, ktoré rozhodlo o znížení základného imania zverejniť v obchodnom vestníku príslušnej krajiny a európskom obchodnom vestníku výzvu pre veriteľov spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorá znižuje základné imanie. Uvedená výzva by mala obsahovať:

- lehotu pre veriteľov, v ktorej musia prihlásiť svoje pohľadávky, pričom daná lehota by musela byť minimálne 90 dní,
- spôsob zaslania oznámenia o prihlásení pohľadávky.

Samotné oznámenie o prihlásení pohľadávky by malo mať nasledujúce náležitosti:

- typ pohľadávky,

- výška pohľadávky,
- splatnosť pohľadávky.

Spoločnosť, ktorá chce realizovať zníženie základného imania by musela s prihlásenými veriteľmi:

- dohodnúť zabezpečenie ich pohľadávky,
- vyplatiť v prípade možnosti pohľadávku.

Následne po uzatvorení písomných dohôd s veriteľmi, ktorí prihlásili svoje pohľadávky by mohla spoločnosť s ručením obmedzeným podať návrh na zápis týkajúci sa zníženia základného imania spoločnosti. Uvedený zápis by mal obsahovať:

- uznesenie valného zhromaždenia o znížení základného imania spoločnosti,
- potvrdenie o informovaní o znížení základného imania spoločnosti prostredníctvom obchodného vestníka príslušnej krajiny a európskeho obchodného vestníka,
- zoznam veriteľov, ktorí v stanovenej lehote prihlásili svoju pohľadávku,
- písomné dohody s veriteľmi o riešení ich pohľadávok.

Následne príslušný obchodný register posúdi vykonateľnosť zapísania zníženia základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným do príslušného registra.

Až po zápise v obchodnom registri sa takéto zníženie stane právoplatným a vykonateľným. Zároveň po takomto zápise bude môcť spoločnosť vyplatiť sumy vyplývajúce zo zníženia základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným jednotlivým spoločníkom, pričom tieto sumy budú jednotne zdanené zrážkovou daňou vo výške 20%.

5 Diskusia

Každá spoločnosť s ručením obmedzeným môže dospieť do štádia, že z určitých dôvodov potrebuje pristúpiť k zníženiu základného imania. Uvedené zníženie základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným predstavuje úkon, ktorý má vplyv na:

- samotnú spoločnosť,
- spoločníkov spoločnosti,
- veriteľov spoločnosti.

Avšak je potrebné si uvedomiť, ako to vyplýva aj zo samotného názvu spoločnosti, spoločnosť ručí za svoje záväzky iba obmedzeným spôsobom. Pri nízkom základnom imaní je uvedené ručenie ešte vo väčšej miere obmedzené, a preto v niektorých prípadoch ani samotné zníženie základného imania nemá až taký zásadný vplyv na ručenie spoločnosti voči svojim veriteľom. Avšak z dôvodu zachovania určitej právnej stability podnikateľského prostredia je nevyhnutné, aby aj úkon zníženia základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným bol presne legislatívne upravený, tak aby nedochádzalo k rôznym nejednoznačným úkonom či nesprávnym vysvetleniam legislatívy zo strany spoločníkov spoločnosti.

Nakoľko je Slovenská republika súčasťou Európskej únie, malo by byť nielen zníženie základného imania spoločnosti, ale aj ostatné náležitosti týkajúce sa kapitálových spoločností spoločne upravené formou nadnárodnej legislatívnej normy, tak aby bolo podnikanie vo všetkých krajinách Európskej únie postavené na rovnakom právnom základe, čo môže výraznejšie prispieť k podpore pilierov Európskej únie, ktorými sú voľný pohyb kapitálu a voľný pohyb obchodu. Zároveň by každý občan Európskej únie vedel, aké má nielen povinnosti, ale aj práva pri objednávaní produktov alebo služieb od spoločnosti s inej členskej krajiny Európskej únie.

Aj keď na základe vykonanej komparácie možno konštatovať, že v troch hodnotených krajinách je problematika riešenia zníženia základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným podobná, existujú určité odlišnosti, ktoré je potrebné v rámci danej krajiny zohľadňovať. Snahou legislatívy je, aby pri znižovaní základného imania hlavne nedošlo k poškodeniu veriteľov spoločnosti s ručením obmedzeným. Veritelia majú v rámci legislatívy právo, avšak nie povinnosť prihlásiť svoje pohľadávky, pričom prihlásením

svojich pohľadávok zvyšujú stupeň zabezpečenia takejto pohľadávky, ale aj keď neprihlásia danú pohľadávku v rámci procesu zníženia základného imania spoločnosti, táto pohľadávka je stále platná a spoločnosť je povinná ju v dohodnutom termíne zaplatiť.

V procese znižovania základného imania je potrebné klásť veľký dôraz hlavne na nasledujúce aspekty:

- zvolanie valného zhromaždenia, ktoré má rozhodnúť o znížení základného imania v súlade s príslušnou legislatívou a spoločenskou zmluvou alebo zakladateľskou listinou spoločnosti s ručením obmedzeným,
- rozhodnutie o znížení základného imania na valnom zhromaždení musí byť prijaté v súlade s príslušnou legislatívou a spoločenskou zmluvou alebo zakladateľskou listinou spoločnosti s ručením obmedzeným,
- vykonanie potrebných informačných povinností týkajúcich sa oznámení o znížení základného imania a výzve pre veriteľov k prihláseniu pohľadávok,
- dodržanie stanovených lehôt v rámci zákona týkajúcich sa príslušných oznámení a vyhlásení,
- zabezpečenie dohody s veriteľmi týkajúcej sa zabezpečenia pohľadávky, prípadne vyplatenie pohľadávky tak, aby nedošlo k poškodeniu samotnej spoločnosti na úkor veriteľov,
- rozhodnutie o naložení s hodnotou zníženého základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným, tak aby to bolo k spokojnosti jednotlivých spoločníkov spoločnosti s ručením obmedzeným a zároveň to nespôsobilo ekonomické problémy samotnej spoločnosti,
- realizácia zápisu do príslušného registra o vykonaní zníženia základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným,
- realizácia krokov súvisiacich s naložením s hodnotou zníženého základného imania až po samotnom zápise o znížení základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným v rámci príslušného obchodného registra.

Aj keď samotný proces znižovania základného imania nie je realizovaný v takej miere ako je napríklad proces zvyšovania základného imania, k takémuto procesu dochádza, a preto je nevyhnutné, aby bol vždy realizovaný v súlade s platnou legislatívou. Spoločníci spoločnosti s ručením obmedzeným by mali určitým spôsobom niesť zodpovednosť za zníženie

základného imania, ktoré môže znamenať zhoršenie dôveryhodnosti samotnej spoločnosti v očiach veriteľov a obchodných partnerov, a preto by prípadný finančný zisk spojený s takouto transakciou mal byť primerane zdanený.

Je však plne v súlade s rozhodnutím spoločníkov spoločnosti s ručením obmedzeným, ak na valnom zhromaždení spoločnosti prijmú rozhodnutie o znížení základného imania, nakoľko takémuto rozhodnutiu predchádza zväčša racionálna úvaha o potrebe takéhoto kroku, ktorý je v súlade so stratégiou spoločnosti a zásadným spôsobom by nemal ovplyvniť ekonomické postavenie spoločnosti a tiež jej postavenie na konkurenčnom trhu.

Záver

Spoločnosť s ručením obmedzeným je vo všetkých troch hodnotených krajinách povinná vytvárať základné imanie, ktoré je tvorené vkladmi jednotlivých spoločníkov spoločnosti s ručením obmedzeným. Uvedené základné imanie spoločnosti sa zapisuje do príslušného obchodného registra, je majetkom spoločnosti a predstavuje aj určitú formu záruky za záväzky spoločnosti. Výška základného imania určitým spôsobom ovplyvňuje dôveryhodnosť spoločnosti s ručením obmedzeným, pričom uvedená výška deklaruje hodnotu záväzkov, ktoré spoločnosť bude schopná plniť v prípade ak nastanú určité nepriaznivé ekonomické faktory v rámci spoločnosti s ručením obmedzeným.

V diplomovej práci bol stanovený hlavný cieľ, ktorým bolo na základe vykonania ekonomicko-právnej analýzy procesu znižovania základného imania vo vybraných krajinách poukázať na dopady takéhoto znižovania základného imania na spoločníkov spoločnosti s ručením obmedzeným ako aj veriteľov spoločnosti s ručením obmedzeným. Zároveň posúdiť možnosti vytvorenia nadnárodnej právnej normy na úrovni Európskej únie, ktorá by upravovala spoločné pravidlá pre všetky krajiny Európskej únie v súvislosti so znižovaním základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným.

Diplomová práca bola rozdelená do piatich základných kapitol. Prvá kapitola sa venovala teoretickým východiskám skúmanej problematiky, ktoré popisujú súčasný stav uvedenej problematiky doma a v zahraničí s dôrazom na spoločnosť s ručením obmedzeným a jej základné imanie, a to hlavne jeho výšku, tvorbu a funkcie ako aj zásady reálneho zachovania základného imania a tiež dôvody zníženia základného imania ako aj samotný proces znižovania základného imania. V druhej kapitole bol zadaný hlavný cieľ diplomovej práce a tiež jednotlivé čiastkové ciele diplomovej práce. V tretej kapitole bola popísaná metodika použitá v diplomovej práci a jednotlivé vedecké metódy skúmania, ktoré boli v diplomovej práci použité. V štvrtej kapitole sú zhrnuté výsledky práce týkajúce sa ekonomicko-právnych aspektov zníženia základného imania vo vybraných krajinách a tiež komparácia dopadov zníženia základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným v týchto krajinách. Zároveň sú navrhnuté možné riešenia spoločných ustanovení zníženia základného imania, ktoré by boli platné pre všetky krajiny Európskej únie. V piatej kapitole

sú vypracované záverečné vyhodnotenia a odporúčania pre prax, ktoré vzišli z realizácie teoretickej a aplikačnej časti diplomovej práce.

Na základe vzájomnej komparácie týkajúcej sa samotného procesu znižovania základného imania a dopadov takéhoto procesu tak na spoločníkov spoločnosti, ako aj veriteľov spoločnosti možno konštatovať, že v rámci hodnotených krajín je spôsob znižovania základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným podobný a zároveň sú podobné aj dopady takéhoto znižovania základného imania tak na spoločníkov, ako aj veriteľov spoločnosti s ručením obmedzeným. Zároveň na základe uvedenej komparácie bol v diplomovej práci vypracovaný návrh novej spoločnej nadnárodnej právnej normy na úrovni Európskej únie týkajúcej sa znižovania základného imania v spoločnosti s ručením obmedzeným. Samotné znižovanie nie je bežným javom a spoločnosti s ručením obmedzeným k nemu nepristupujú tak často ako napríklad k zvyšovaniu základného imania. Avšak hlavne z hľadiska veriteľov je potrebné, aby táto problematika bola čo najpresnejšie legislatívne upravená, nakoľko aby v rámci takéhoto procesu nedochádzalo k zbavovaniu sa spoločníkov povinností týkajúcej sa záväzkov spoločnostiach s ručením obmedzeným, v ktorých sú spoločníkmi.

Zoznam použitej literatúry

1. BAČÍKOVÁ, M., JANOVSÁ, A. 2018. *Základy metodológie pedagogicko-psychologického výskumu*. Košice: Vydavateľstvo ŠafárikPress, 2018. 154 s. ISBN 978-80-8152-695-4
2. BAJUŽÍK, M. *Zníženie základného imania v s.r.o. – Postup 2022*. [online]. 2021. [cit. 2022-03-15]. Dostupné na: <<https://www.pravovpraxi.sk/znizenie-zakladneho-imania-v-s-r-o-postup/>>
3. BARTOVÁ Z., ŠKRINÁR A. *Právna úprava spoločnosti s ručením obmedzeným*. [online]. 2021. [cit. 2022-01-14]. Dostupné na: <https://www.srovpraxi.sk/33/pravna-uprava-spolocnosti-s-rucenim-obmedzenym-uniqueidmRRWSbk196FPkyDafLfwACuqyBmlr_0pqLNWoYzgE08yI_fnoW-Vyg/?uri_view_type=44&uid=1nUuMj5PSIz8FleMuM3ovoNKRpXgGnzAL&e=1oLXBNscKpow0bszsDOxZMw>
4. BARTOVÁ, Z., NEVOLNÁ, Z., ŠKRINÁR, A. *Zníženie základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným*. [online]. 2019. [cit. 2022-01-10]. Dostupné na: <<https://www.srovpraxi.sk/33/znizenie-zakladneho-imania-spolocnosti-s-rucenim-obmedzenym-uniqueidmRRWSbk196FPkyDafLfwAPQEY8KXghZIHqpxLPFs26Y2wBmRTQKxdQ/?query=zn%ED%BEenie%20z%E1kladn%E9ho%20imania&serp=1>>
5. CENIGOVÁ, A. *Podvojné účtovníctvo podnikateľov 2020*. Bratislava: Ceniga, s.r.o., 2020. 664 s. ISBN 978-80-9732-741-5
6. ČERNEJOVÁ, A., HANES, D. *Právo akciových spoločností*. Bratislava: Bradlo, 1991. 218 s. ISBN 80-7127-028-8
7. ELIÁŠ, K., BARTOŠÍKOVÁ, M., POKORNÁ, J., A KOL. *Kurs obchodného práva: právnické osoby jako podnikatelé*. Praha : C. H. Beck, 2005, 653 s. ISBN 80-7179-391-4
8. ELIÁŠ, K., HAVEL, B. *Osnova občanského zákoníku. Osnova zákona o obchodných korporáciách*. Plzeň: Vydavateľstvo Aleš Čeněk, 2009. 574 s. ISBN 978-80-7380-205-9
9. FEKETE, I. *Obchodná spoločnosť s ručením obmedzeným*. Bratislava: Epos, 2004. 711 s. ISBN 80-8057-584-3
10. HANES, D. *Spoločnosť s ručením obmedzeným v novej právnej úprave*. Bratislava: Iura Edition, 2002. 425 s. ISBN 80-8904-734-3

11. HUDECOVÁ, E., ĎURICA, M. *Obchodné právo*. Bratislava: Ekonomická univerzita v Bratislave, 1992. 117 s. ISBN 80-2250-427-0
12. CHLADA, J. *Snížení základního kapitálu s.r.o. účetně a daňově*. [online]. 2014. [cit. 2022-03-20]. Dostupné na: <<https://firmy.pohoda.sk/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/snizeni-zakladniho-kapitalu-s-r-o-ucetne-a-danove/>>
13. KUBÍČEK, P. *Obchodné spoločnosti*. Bratislava: Univerzita Komenského, 1992. 176 s. ISBN 80-7160-001-6
14. MAMOJKA, M. a kol. *Obchodné právo I*. Bratislava: C. H. Beck, 2021. 832 s. ISBN 978-80-8232-007-0
15. Opatrenie MF SR č. 23054/2002
16. OVEČKOVÁ, O. a kol. *Obchodný zákonník. Komentár*. Bratislava: Iura Edition, 2012, 1182 s. ISBN 978-80-8078-434-8
17. OVEČKOVÁ, O. a kol. *Obchodný zákonník: Komentár*. Bratislava: Iura Edition, 2008. 1080 s. ISBN 978-80-8078-205-4
18. PATAKYOVÁ, M. a kol. *Obchodný zákonník - Komentár*. Praha: C. H. Beck, 2010. 1199 s. ISBN 978-80-7400-314-1
19. PELIKÁNOVÁ, I. *Srovnávací právo obchodní. Veřejná obchodní společnost*. Praha: ORAC, 2002. 282 s. ISBN 80-8619-949-5
20. SUCHOŽA, J., HUSÁR, J. a kol. *Obchodné právo*. Bratislava: Iura Edition, 2009. 1021 s. ISBN 978-80-8078-290-0
21. ŠKRINÁR, A. a kol. *Obchodné právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. 335 s. ISBN 978-80-7380-176-2
22. ŠTENGLOVÁ, I. a kol. *Zákon o obchodních korporacích. Velké komentáře*. Praha: C. H. Beck, 2013. 994 s. ISBN 978-80-7400-480-3
23. VAČOKOVÁ, L. *Právna úprava spoločnosti s ručením obmedzeným v SR v komparácii s právnou úpravou v ČR. Právo v podnikání vybraných členských států Evropské Unie: sborník příspěvků k XI. ročníku mezinárodní vědecké konference*. Praha: TROAS, 2019, 248-254 s., ISBN 978-80-88055-08-2
24. VRÁBLOVÁ, S. *Ochrana majetku kapitálových spoločností*. Bratislava: EPOS, 2003, 352 s. ISBN 80-8057-509-6

25. VRBA, M. *Zákonné ručení společníků společnosti s ručením omezeným podle zákona o obchodních korporacích*. In. *Obchodně právní revue*. roč. 2012, č. 6, s. 173, ISSN 1803-6554
26. Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve
27. Zákon č. 513/1991 Zb. – Obchodný zákonník
28. ŽITŇANSKÁ, L., OVEČKOVÁ, O. a kol. *Obchodné právo. Obchodné spoločnosti*, 2013. 636 s. ISBN 798-80-8963-505-4
29. ŽITŇANSKÁ, L., OVEČKOVÁ, O. *Základy obchodného práva*. Bratislava: Iura Edition, 2009. 682 s. ISBN 978-80-8078-276-4